

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O NACRTU ZAKONA O TURIZMU I UGOSTITELJSTVU

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u periodu od 23. decembra 2019. godine do 16. februara 2020. godine sproveo javnu raspravu povodom Nacrta zakona o turizmu i ugostiteljstvu, čiji tekst je objavljen na sajtu Ministarstva i portalu e-uprave.

U susret javnoj raspravi, u cilju upoznavanja što većeg broja zainteresovanih strana sa Nacrtom zakona, kao i radi održavanja dobrog partnerskog odnosa između javnog, privatnog i civilnog sektora, u saradnji sa Privrednom komorom Crne Gore, 18. decembra 2019. godine organizovan je **okrugli sto u Privrednoj komori Crne Gore**, koji je organizovan u skladu sa zaključkom sjednice Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva od 6. decembra 2019. godine.

U uvodnim obraćanjima na sastanku, istaknuto je:

Ranko Jovović, predsjednik Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva Privredne komore Crne Gore: Predloženim tekstom Nacrta zakona o turizmu i ugostiteljstvu u potpunosti je transponovana EU direktiva 2015/2302 o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima (koja je stupila na snagu u julu 2018. godine). Takođe, predloženim izmjenama i dopunama u odnosu na važeći Zakon nastojalo se obezbijediti prevazilaženje određenih nejasnoća koje su uočene u njegovoj primjeni a sve u cilju da se što kvalitetnijim odredbama doprinese efikasnijem razvoju ovog sektora u Crnoj Gori;

Damir Davidović, državni sekretar Ministarstva održivog razvoja i turizma: Intencija predlagača je da se Nacrtom zakona unaprijedi turistička djelatnost i pojednostavi kontrola koju vrše nadležne institucije. Namjera je bila da se definišu funkcionalna rješenja koja neće otežavati privredne aktivnosti, već omogućiti turističkim privrednicima njihovu što jednostavniju primjenu;

Olivera Brajović, generalna direktorica Direktorata za turistički razvoj i standarde u MORT-u: Direktiva EU 2015/2302 u fokus stavlja zaštitu turista kao potrošača usluga turističkih agencija, i sav teret odgovornosti stavlja na agencije, odnosno organizatore putovanja. Najbitnije izmjene se odnose na osiguranje od odgovornosti za štetu, jemstvo za slučaj insolventnosti, osiguranja koja se moraju ponuditi putniku kao i obaveznost pružanja mnogobrojnih predugovornih informacija za paket-aranžmane. Aktom su takođe razrađene izmjene ugovorene cijene paket-aranžmana prije njegovog početka, zatim prava putnika na raskid ugovora i odustajanja od putovanja i druga pitanja. Pored odredbi koje se odnose na usklađivanje sa Direktivom EU, izmijenjene su odredbe u dijelu koji se odnosi na uslove za rad turističkih agencija i vodiča. Takođe, precizirano je kada strano lice može da bude turistički vodič, zatim usluge na kupalištima, na plovnim objektima u nautičkom turizmu, zaštitu od buke, kategorizaciju i rekategorizaciju ugostiteljskih objekata, nadzor nad turističkim i ugostiteljskim djelatnostima.

Prof. dr **Ivo Županović**, Fakultet za biznis i turizam u Budvi, prezentovao je Analizu Predloga zakona i benchmarking sa legislativom susjednih zemalja, uz komentare na pojedine članove Nacrta zakona, ukazujući, između ostalog, da je među vrstama ugostiteljskih objekata za smještaj i pripremanje hrane, pića i napitaka neophodno dodati pojam difuzni hotel, kako bi se u punom kapacitetu omogućilo ukupnjavanje privatnog smještaja. Prema njegovim riječima, diskutabilna je odrednica iz člana 123, da je tajni gost, jedno ili više fizičkih lica odnosno pravno lice koje odredi Ministarstvo radi vršenja kontrole ispunjenosti uslova za dodijeljenu kategoriju nivoa četiri i pet zvjezdica, uslova za posebni standard kvaliteta, koje ocjenjuje usluge boraveći u ugostiteljskom objektu bez najave najmanje 24 časa. Istakao je potrebu da se propiše drugačija formulacija, jer tajnog gosta obično angažuje sam menadžment ugostiteljskog objekta u smislu unapređenja usluge i zaštite brenda. Takođe je istakao da se podrazumijeva

da MORT u slučaju sumnje u kvalitet određenog subjekta može da koristi institut tajnog gosta. Dodao je da je neophodno precizirati da i lokalne i klasterske turističke organizacije mogu koncipirati strategije razvoja turizma, u saglasju sa krovnom strategijom na nacionalnom nivou. Uporedio je predloženi akt sa legislativom u Hrvatskoj koja ima posebne zakone za turističku i ugostiteljsku djelatnost, i kojom se, između ostalog, predviđa stručni ispit za vodiče, zatim definišu pružaoci usluga u kongresnom turizmu i drugo.

Privrednici su tokom diskusije podržali Nacrt zakona, ističući da je riječ o velikom iskoraku u pravcu unapređenja regulative koja definiše poslovanje u oblastima turizma i ugostiteljstva:

Tomo Knežević, Lipska pećina, ukazao je da Zakonom treba predvidjeti obavezu lokalnih turističkih organizacija da donose strategije razvoja turizma usklađene sa nacionalnom;

Nela Vešović Dubak, Nacionalni parkovi Crne Gore, kazala je da će predložiti četiri nova člana ovog Zakona kao i kaznene odredbe. Ona je između ostalog zatražila da se preciznije uredi pružanje usluga prevoza turista na Skadarskom jezeru, kako bi se olakšao rad Nacionalnih parkova i inspeksijskih organa u ovoj oblasti;

Peko Vukadinović, Savez izviđača Crne Gore, tražio je da se, po uzoru na okruženje i svjetske države, iz Zakona izuzme ova organizacija koja radi za dobrobit prvenstveno mladih ljudi, na volonterskoj osnovi i ne ostvaruje prihode. U suprotnom, Zakon bi ugrozio postojanje Saveza;

Luka Bulatović, Explorer DMC, smatra da Zakon treba da obuhvati i avanturističke parkove koji predstavljaju sve značajniji turistički sadržaj Crne Gore. Na taj način stvorile bi se pretpostavke da pružaoci usluga koje su sastavni dio ponude avanturističkih parkova brže dobijaju odobrenja;

Mihailo Vukić, Alegra krstarenja, smatra da se zakonom moraju štititi i agencije, a ne samo putnici. Ukazao je nelojalnu konkurenciju u vidu organizatora putovanja iz Turske i Rusije koji u našoj zemlji rade bez ikakvih papira, pa je neophodno da se zakonom omoguće jednaka pravila za sve;

Dragan Boričić, Udruženje turističkih vodiča Crne Gore, pozdravio je predlog da se strani državljani ovom djelatnošću mogu baviti samo ukoliko su stalno nastanjeni u Crnoj Gori. Prema njegovim riječima, to je veliki iskorak u zaštiti domaćih vodiča. On je komentarisao član 69 koji propisuje da su turističke agencije dužne da za obilazak zaštićenih lokaliteta angažuju turističkog vodiča kojem je izdata legitimacija u skladu sa ovim zakonom. Pozdravlja takvo rješenje, ali smatra da je potrebno definisati kaznu za agenciju koja je prekršila ovu obavezu i angažovala vodiča koji ne ispunjava propisani uslov;

Slavica Vukčević, Montenegro Adventure, istakla je da su crnogorski turoperatorima mala preduzeća koja posluju sa višestruko manjim maržama u odnosu na evropske, zbog velike konkurencije koja je često nelojalna. Ona je ukazala na potrebu da se turistički vodiči registruju i šalju fakture za svaku izvršenu uslugu. Takođe je kao problem identifikovala konkurenciju on-line platformi;

Rajko Malović, JP za upravljanje morskim dobrom, tražio je da se jasno definišu nadležnosti inspekcija u pojedinim turističkim oblastima kao što su nacionalni parkovi, zona morskog dobra i druge;

Sanja Marković, sekretarka Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva, najavila je da će nakon definisanja Predloga zakona o turizmu i ugostiteljstvu, Privredna komora donijeti Posebne uzanse u turizmu;

Damir Davidović je ocijenio da predlozi privrednika unapređuju tekst Nacrta zakona, te ih je pozvao da dostave pisane sugestije Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

Shodno propisanim obavezama u okviru javne rasprave, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, u saradnji sa Zajednicom opština Crne Gore, organizovalo je **tri okrugla stola**:

- u Bijelom Polju (16. januara 2020. godine), kojem su prisustvovali predstavnici sektora turizma, inspekcija i turističke organizacije iz Bijelog Polja, Berana, Mojkovca i Pljevalja (13 učesnika);

- u Budvi (28. januara 2020. godine) - predstavnici lokalnih uprava, inspekcijskih organa, turističkih organizacija, asocijacija turističkih agencija, turistički privrednici iz Budve, Kotora, Tivta, Herceg Novog i Bara (32 učesnika) i
- u Podgorici (04. februara 2020. godine) - predstavnici lokalnih uprava, inspekcijskih organa, osiguravajućeg društva iz Glavnog grada Podgorica, Nikšića, Danilovgrada, Tuzi i Budve (18 učesnika, spisak prisutnih sa okruglih stolova na kraju Izvještaja).

Okrugli stolovi su organizovani sa ciljem omogućavanja predstavnicima turističko-ugostiteljske privrede, organa lokalnih uprava, naučnih institucija, poslovnih udruženja, civilnog sektora, nevladinih organizacija, preduzetnika i dr. da daju svoj doprinos što kvalitetnijem koncipiranju zakonskih odredbi.

U uvodim riječima na okruglim stolovima u Bijelom Polju i Podgorici, Olivera Brajović, generalna direktorica Direktorata za razvoj konkurentnosti i investicije u turizmu u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, istakla je da se predloženim Nacrtom zakona o turizmu i ugostiteljstvu na kvalitetniji način uređuju uslovi za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti, odnosno uspostavlja se normativno-pravni okvir za unapređenje poslovanja u sektoru turizma kao jednom od razvojnih prioriteta u ukupnoj privredi Crne Gore.

U uvodnoj riječi na okruglom stolu u Budvi, Damir Davidović, državni sekretar u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, istakao je da je predloženi Nacrt, odnosno da su izmjene i dopune važećeg Zakona usmjerene ka usaglašavanju sa EU regulativom i stvaranju preduslova za dalje unapređenje turističke djelatnosti prije svega u smislu pojednostavljenja njenog funkcionisanja. Shodno tome, upućen je poziv privrednicima da argumentovano doprinesu unapređenju teksta Nacrta zakona i na taj način daju doprinos rješenjima koja će podstaći dalji rast ovog sektora.

Na svim okruglim stolovima, ustaknuto je da je, u okviru aktivnosti Vlade Crne Gore koje se odnose na pristupanje EU, jedna od obaveza i usklađivanje našeg sa evropskim zakonodavstvom, odnosno usaglašavanje crnogorske pravne regulative sa direktivama EU. U tom smislu, najveći dio novih odredbi u Nacrtu zakona odnosi se na usklađivanje sa EU Direktivom 2015/2302 o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima od 25. novembra 2015. kada je stavljena van snage Direktive EU 90/314/EEZ, sa kojom je usklađen važeći Zakon.

Osnovni razlozi za donošenje nove Direktive na nivou EU su značajne promjene na tržištu usluga putovanja koje su nastale primjenom interneta kao najvažnijeg sredstva za ponudu odnosno prodaju usluga putovanja. Osim toga, prepoznata je i potreba da se obuhvate i pravno regulišu i one vrste usluga koje se nude i prodaju turistima van okvira utvrđenih paket-aranžmana, posebno imajući u vidu činjenicu da se veliki broj takvih vrsta usluga putovanja nalazi u "sivoj" zoni poslovanja i to prije svega zbog njihove neadekvatne pokrivenosti odredbama "stare" Direktive (90/314/EEZ).

Osim navedenog razloga za donošenje novog Zakona o turizmu i ugostiteljstvu, tj. transponovanja Direktive (EU) 2015/2302 o putovanjima u paket aranžmanima i povezanim putnim aranžmanima u cilju obezbjeđenja veće transparentnosti i podizanja nivoa pravne zaštite i sigurnosti za putnike/turiste kao potrošača turističkih usluga, razlozi za donošenje novog Zakona su i: kvalitetnije uređenje oblasti pružanja usluga turističkih agencija, minimiziranje nejasnoća upućujućih zakonskih normi u odnosu na druge propise: prevoz turista u nautičkom turizmu, bezbjednost u drumskom saobraćaju, bezbjednosti hrane; preciznije definisanje odredbi koje se odnose na zaštitu od buke od elektroakustičkih i akustičkih uređaja iz ugostiteljskih objekata; dalje unapređenje poslovanja u oblasti pružanja usluga u turizmu i ugostiteljstvu; kao i precizna podjela nadležnosti između pojedinih inspekcijskih službi u zavisnosti od predmeta kontrole sa osnovnim ciljem efikasnijeg suzbijanja poslovanja u "sivoj" zoni.

Nakon uvodnih riječi predstavnika Ministarstva održivog razvoja i turizma, učesnici na svim okruglim stolovima iznijeli su svoje komentare/primjedbe/sugestije koje je ovo Ministarstvo analiziralo i određeni broj prihvatilo, shodno čemu su izvršene izmjene i dopune teksta Nacrta zakona. Podstaknut diskusijama i pisanim sugestijama koje su dostavljene tokom javne rasprave, obrađivač propisa izvršio je dodatne izmjene teksta Nacrta zakona u cilju njegovog daljeg poboljšanja.

DOSTAVLJENI KOMENTARI, MIŠLJENJA, PRIMJEDBE I SUGESTIJE

Tokom javne rasprave o Nacrtu zakona o turizmu i ugostiteljstvu, Ministarstvu održivog razvoja i turizma dostavljeni su **komentari, mišljenja, primjedbe i sugestije u pisanoj i elektronskoj formi** od strane zainteresovanih subjekata i isti su sa odgovorima/obrazloženjima obrađivača prikazani u tabelarnom pregledu koji slijedi:

Komentar/sugestija na Nacrt zakona	Odgovor obrađivača sa obrazloženjem
I PROF. DR IVO ŽUPANOVIĆ, FAKULTET ZA BIZNIS I TURIZAM, BUDVA	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Među vrstama ugostiteljskih objekata za smještaj, pripremanje hrane, pića i napitaka neophodno je dodati pojam difuzni hotel kako bi se u punom kapacitetu omogućilo ukрупnjavanje privatnog smještaja.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Definicija "difuznog hotela" biće usaglašena sa predlagačem.
Primjedba/predlog/sugestija 2: Diskutabilna je odrednica iz člana 123, da je tajni gost, jedno ili više fizičkih lica odnosno pravno lice koje odredi Ministarstvo radi vršenja kontrole ispunjenosti uslova za dodijeljenu kategoriju nivoa četiri i pet zvjezdica, uslova za posebni standard kvaliteta, koje ocjenjuje usluge boraveći u ugostiteljskom objektu bez najave najmanje 24 časa. Potrebno je da se upotrijebiti drugačija formulacija, jer tajnog gosta obično angažuje sam menadžment ugostiteljskog objekta u smislu unapređenja usluge i zaštite brenda.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Institut tajnog gosta kojeg određuje MORT uveden je u cilju održavanja kvaliteta usluge u ugostiteljskim objektima kategorije nivoa četiri i pet zvjezdica. Odredbe predmetnog člana ne sprečavaju menadžment ugostiteljskog objekta da i samostalno angažuje tajnog gosta u cilju provjere kvaliteta svog poslovanja.
Primjedba/predlog/sugestija 3: Neophodno je precizirati da i lokalne i klasterske turističke organizacije mogu koncipirati strategije razvoja turizma, u saglasju sa krovnom strategijom na nacionalnom nivou.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: U cilju sinhronizovanog razvoja turizma lokalnih zajednica sa nacionalnim nivoom propisaće se mogućnost da se strateška dokumenta mogu donositi i od strane jedinica lokalne uprave.
II ASOCIJACIJA TURISTIČKIH VODIČA	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Predlaže se dopuna odredbe člana 68 stav 3 koja bi glasila: Turistički vodič	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se predložena dopuna kojom se nedvosmisleno ukazuje da važeću legitimaciju izdaje Ministarstvo.

Član 68 (3) Poslove iz stava 1 ovog člana, može da obavlja samo turistički vodič koji ima važeću legitimaciju turističkog vodiča (u daljem tekstu: legitimacija) izdatu od strane Ministarstva* (alternativno - organa državne uprave nadležnog za poslove turizma.)	
Primjedba/predlog/sugestija 2: Predlaže se dopuna odredbe člana 68 stav 4 koja bi glasila: (4) Poslove turističkog vodiča može da obavlja i strano fizičko lice koje ima prijavljeno prebivalište u Crnoj Gori i ispunjava uslove za turističkog vodiča propisane ovim zakonom. Ukoliko se ne prihvati gore citirana dopuna odredbe člana 68 stav 4, alternativno se predlaže dopuna odredbe člana 68 stav 4 koja glasi: Turistički vodič Član 68 (4) Poslove turističkog vodiča može da obavlja, pod uslovom reciprociteta (uzajamnosti) i strano fizičko lice koje ispunjava uslove propisane ovim zakonom (alternativno, ukoliko bi i ova predložena dopuna bila neprihvatljiva predložemo da se stavom 4 odredbe člana 68 propiše uslov reciprociteta (uzajamnosti) za strana fizička lica koja su državljani susjednih država.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Nacrtom zakona propisano je da "Poslove turističkog vodiča može da obavlja i strano fizičko lice koje ima stalno nastanjenje u Crnoj Gori", a koja predmetna odredba je usklađena sa Zakonom o strancima kojim se uređuju uslovi za ulazak, izlazak, kretanje, boravak i rad stranaca u Crnoj Gori. Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Odredbama Nacrta zakona ne pravi se diskriminacija između stranog i domaćeg fizičkog lica koje obavlja djelatnost turističkog vodiča. Strano, kao i domaće, fizičko lice mora da ispunjava propisane zakonske uslove da bi imali status turističkog vodiča. U članu 68 stav 4 Nacrta zakona propisan je uslov da strano fizičko lice mora da ima stalno nastanjenje u Crnoj Gori.
Primjedba/predlog/sugestija 3: <u>Predlaže se dopuna odredbe člana 70 stav 1 koja bi glasila:</u> Uslovi za sticanje legitimacije Član 70 (1) Legitimacija se izdaje fizičkom licu koje ispunjava sljedeće uslove: - ima aktivno znanje najmanje jednog stranog jezika, odnosno jezika na kojem pruža usluge vodiča; - ima znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava naprednu komunikaciju za strano fizičko lice; - ima sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog vodiča u skladu sa zakonom.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Važećim Zakonom, za strano lice propisana je obaveza poznavanja osnovne komunikacije crnogorskog jezika koji je zadržan i u Nacrtu zakona, prije svega zbog činjenice da se najbrži rastući trend turista očekuje sa dalekog istoka (Kina, Japan, itd.) što znači da bi u bliskoj budućnosti bilo otežano obezbijediti stranog vodiča na njihovom jeziku a koji bi bio u mogućnosti da ostvaruje naprednu komunikaciju na crnogorskom jeziku.
Primjedba/predlog/sugestija 4: Predlaže se dopuna odredbe člana 71 stav 2 alineja 3 koja bi glasila:	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Kao za prethodnu sugestiju

Postupak izdavanja legitimacije Član 71 (1) Legitimacija se izdaje na osnovu podnijetog zahtjeva Ministarstvu. (2) Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se i sljedeći dokazi: - sertifikat o stečenoj nacionalnoj stručnoj kvalifikaciji za turističkog vodiča u skladu sa zakonom; - o poznavanju jezika na kojem će pružati usluge; - <u>o poznavanju crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava naprednu komunikaciju za strano fizičko lice i to B2 (srednji napredni nivo), prema CEF skali (Common European Framework - zajednički okvir za jezike Savjeta Evrope).</u>	
Primjedba/predlog/sugestija 5: Predlaže se dopuna odredbe člana 74 stav 4 koja bi glasila: Turistički pratilac Član 74 (1) Turistički pratilac je fizičko lice koje prati turističku grupu i obavlja operativno-tehničke poslove od početka putovanja do odredišta i nazad. (2) Turistički pratilac može biti samo lice koje ima legitimaciju turističkog pratioca. (3) Turistička agencija izdaje legitimaciju iz stava 2 ovog člana licu koje ima završen najmanje četvrti nivo kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Primjedba je identična formulaciji u Nacrtu zakona.
Primjedba/predlog/sugestija 6: Komentar: Što se tiče kaznenih odredbi na koje ukazujete, konkretno odredbe člana 161 gdje navodimo da je izostavljena sankcija za turističku agenciju koja ne angažuje turističkog vodiča prilikom organizacije izleta – ukazujemo da je radi propisivanja određene kaznene odredbe prethodno neophodno da je u samom zakonskom tekstu konstituisana tj. propisana određena obaveza – u konkretnom Nacrtu nije propisana obaveza da turistička agencija angažuje turističkog vodiča prilikom organizacije izleta, pa stoga nema ni sankcije tj. kaznene odredbe kojom se to sankcioniše. Dakle neophodno bi bilo prethodno (ukoliko je to standard, ukoliko za to ima uporišta u uporednim iskustvima i sl.) propisati odredbu kojom se	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: U članu 69 stav 1 Zakona propisana je obaveza da turistička agencija na lokalitetima sa posebnim režimom rada angažuje turističkog vodiča. Ukoliko se izlet organizuje obilaskom takvog lokaliteta propisana je kazna za neangažovanje vodiča.

obavezuje turistička agencija da za određene događaje angažuje turističkog vodiča. Takođe predlažemo da se Zakon dopuni obavezom agencije da na turističkim lokalitetima na kojima važi poseban režim rada, a koje propisuje Ministarstvo, obavezno angažuje turistički vodič sa legitimacijom koju izdaje Ministarstvo. U skladu sa ovim, u članu 161. trebalo bi predvidjeti i kaznu za agenciju koja nije ispoštovala pomenutu obavezu.	
Primjedba/predlog/sugestija 7: Komentar: Što se tiče kaznene odredbe iz člana 162 stav 2 adekvatna zaštita bi se postigla izmjenom člana 68 kojim se predlaže kod definicije licence da je ista izdata od strane Ministarstva (alternativno - organa državne uprave nadležnog za poslove turizma) pa bi usvajanjem te dopune zaštita bila adekvatna. Osim toga primjetno je da kaznene odredbe u Nacrtu ne korespondiraju sa članovima na koje se pozivaju.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: U tekst Nacrta zakona biće unešena odredba da se legitimacija izdaje od strane Ministarstva. <u>Napomena:</u> Kada je riječ o primjedbi koja se odnosi na kaznene odredbe, ističemo da će obrađivač u fazi definisanja Predloga zakona, izvršiti konačno usaglašavanje materijalnih sa kaznenim odredbama.
III EXPLORER D.O.O.	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Predlažemo izmjene i dopune člana 88 Nacrta Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu koji obuhvata rekreativne i avanturističke aktivnosti, pa predlažemo da se doda: 1. "Avanturistički park - koji obuhvata skup različitih rekreativnih i avanturističkih aktivnosti kao što su: zip line, vještačka alpinistička stijena, staze sa preprekama na visini na postojećim ili vještačkim stablima/stubovima sa različitim nivoima težine u zavisnosti od konfiguracije terena, prostora i od uzrasta i sposobnosti korisnika" 2. "Vožnja četvorotočkaša (ATV) i side by side (bagi) vozila" – vožnja neurbanim planinskim stazama do najatraktivnijih vidikovaca, prirodnih znamenitosti i ljepota planinskih vrhova, jezera, Nacionalnih parkova, izvorišta, manastira i slično. Uz posjedovanje vozačke dozvole korisnici ove usluge uz prisustvo pratioca/davaoca usluge i uz precizno date instrukcije o vožnji dobijaju i svu potrebnu opremu (kaciga,	Odgovor: Djelimično se prihvata Obrazloženje: U tekst Nacrta zakona biće unešene odredbe koje se ne odnose na aktivnosti koje su uređene drugim zakonima.

naočare, rukavice, pantalone i jakna).

3. "Vožnja motornih sanki" - vožnja neurbanim sniježnim planinskim stazama do najatraktivnijih vidikovaca, prirodnih znamenitosti i ljepota planinskih vrhova, jezera, Nacionalnih parkova, izvorišta, manastira i slično. Uz posjedovanje vozačke dozvole korisnici ove usluge uz prisustvo pratioca/davaoca usluge i uz precizno date instrukcije o vožnji dobijaju i svu potrebnu opremu (kaciga, naočare, rukavice, pantalone i jakna)

4. "Šetnja krpljama"- pjesačka aktivnost koja se obavlja u zimskom periodu uz pomoć krplji i štapova planinarskim stazama.

5. "Hiking" – aktivnost koja se obavlja markiranim planinskim stazama, uz prisustvo planinskog vodiča.

6. "Trekking" – aktivnost koja je slična kao hiking, samo što je zahtjevnija i pretežno se obavlja u planinskim predjelima uz prisustvo vodiča. Ture uglavnom traju nekoliko dana i osnovna razlika između hikinga i trekkinga je ta što se u trekkingu ne ide markiranim stazama.

7. "Nordijsko skijanje" - aktivnost koja se uz pomoć nordijskih skija i kompletne ski opreme izvodi po već ucrtanim stazama gdje korisnici ove usluge uz brzo hodanje i trčanje prelaze određene terene.

8. "Snow bike" – biciklo za snijeg- aktivnost (biciklo sa tri skije) u kombinaciji skija i borda sa upravljačem planinskog bicikla koje se vozi po utabanim i neutabanim skijaškim stazama uz prateću opremu (kaciga,rukavice i ski odjeća).

9. "Fishing i Fly fishing"- sportski ribolov sa posebnom opremom koja je namijenjena za pecanje i mjerenje ribe, nakon čega se riba vraća u vodu.

10. "Lov" je aktivnost koja se obavlja u određenom periodu koji je predviđen za to. Izvodi se uz pomoć lovačkih pasa i pratioca lova.

11. "Biking/Mountain biking"- Aktivnost koja se obavlja sa urbanim ili planinskim biciklima na određenim dionicama i stazama predviđenim za tu aktivnost, uz prateću opremu (kaciga, rukavice i prsluci).

12. "Kampovanje" - Podrazumijeva kraći boravak u prirodi tokom koga kamperi odlaze van civilizacije. Najčešće se koriste: šatori, kamp prikolice ili samo vreće za spavanje.

13. "Rafting"- aktivnost koji se sprovodi u koritima rijeka na rafting čamcima kojim upravljaju stručno obučeni skiperi, a gdje korisnici tih usluga uz obuku dobijaju i svu neophodnu opremu gdje će uz instrukcije skipera ravnopravno učestvovati u vožnji tog rafting čamca.	
IV NACIONALNI PARKOVI CRNE GORE	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Nakon člana 87 Predloga zakona o izmjenama i dopunama zakona o turizmu i ugostiteljstvu dodaje se novo poglavlje sa članovima 88, 89, 90 i 91: VI. TURISTIČKE USLUGE PREVOZA TURISTA NA SKADARSKOM JEZERU <u>Pružanje turističkih usluga prevoza turista na Skadarskom jezeru</u> <u>Član 88</u> (1) Prevoz turista na Skadarskom jezeru je plovidba i boravak turista na plovnim objektima na Skadarskom jezeru, kao i boravak u lukama-pristaništima i ostalim prihvatnim objektima obalne infrastrukture, radi odmora, rekreacije, krstarenja, posmatranja ptica i razgledanja prirodnih i kulturnih dobara Skadarskog jezera. (2) Turističke usluge prevoza turista na Skadarskom jezeru su: 1) iznajmljivanje plovnih objekata sa posadom ili bez posade, sa pružanjem ili bez pružanja usluge hrane, pića i napitaka; 2) izletničke ture plovnim objektima sa pružanjem ili bez pružanja usluge hrane, pića i napitaka 3) usluge veza za plovne objekta turista. (3) Prodaja i rezervacija usluga iz stava 2 ovog člana može se obavljati: 1) neposredno na plovnom objektu, 2) preko turističke agencije, i/ili; 3) na prostoru koji je određen odlukom pravnog lica koje upravlja Nacionalnim parkom Skadarsko jezero. <u>Podnošenje prijave o početku obavljanja djelatnosti</u> <u>Član 89</u> (1) Turističke usluge prevoza turista na Skadarskom jezeru može da pruža privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje je upisano u Centralni turistički registar. (2) Turističke usluge prevoza turista na Skadarskom jezeru mogu se obavljati	Odgovor: Djelimično se prihvata Obrazloženje: Izmjene će biti izvršene u okviru postojećih odredbi koje su propisane čl. 84-87 u smislu da se iste odnose i na Skadarsko jezero ali i na druge unutrašnje vode u Crnoj Gori.

samo sa plovnim objektima koja su registrovana za privrednu djelatnost.

(3) Upis u Centralni turistički registar vrši se na osnovu prijave koja se podnosi nadležnom organu lokalne uprave, najmanje osam dana prije početka pružanja turističkih usluga prevoza turista na Skadarskom jezeru.

(4) Uz prijavu iz stava 3 ovog člana podnosi se:

- ugovor o korišćenju dobara Nacionalnog parka Skadarsko jezero zaključen sa pravnim licem koje upravlja Nacionalnim parkom Skadarsko jezero;
- dokaz da je plovilo registrovano za privrednu djelatnost;
- dokaz o pravu obavljanja javnog prevoza u skladu sa posebnim propisom;
- fotokopija polise osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja (osiguravajuće društvo –polisa osiguranja);
- popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar.

(5) Prijava iz stava 3 ovog člana podnosi se u dva primjerka, od kojih jedan primjerak zadržava nadležni organ, a jedan primjerak se vraća podnosiocu prijave sa otiskom prijemnog štambilja koji sadrži datum i broj prijema prijave.

(6) Upis u Centralni turistički registar vrši nadležni organ lokalne uprave rješenjem.

(7) Po jedan primjerak rješenja iz stava 6 ovog člana dostavlja se turističkoj, odnosno nadležnoj inspekciji, lokalnoj turističkoj organizaciji i pravnom licu koje upravlja Nacionalnim parkom Skadarsko jezero.

(8) Turističke usluge iz stava 1 ovog člana mogu se obavljati od dana upisa u Centralni turistički registar.

(9) Dokaz o upisu u CRPS nadležni organ lokalne uprave pribavlja po službenoj dužnosti.

Sadržaj prijave o početku obavljanja
djelatnosti

Član 90

Prijava o početku obavljanja djelatnosti prevoza turista na Skadarskom jezeru sadrži:

- 1) naziv organa kojem se podnosi prijava;
- 2) podatke o podnosiocu prijave (naziv i sjedište, matični broj, odnosno ime i adresu, broj lične karte ili putne isprave sa rokom važenja i nazivom organa koji je izdao);

- 3) broj i datum rješenja o upisu u CRPS i šifru djelatnosti;
- 4) broj i datum ugovora o korišćenju dobara Nacionalnog parka Skadarsko jezero;
- 5) mjesto luke-pristaništa iz kojeg se vrši pružanje usluga;
- 6) vrstu usluge;
- 7) mjesto i datum podnošenja prijave, i
- 8) potpis i pečat podnosioca prijave.

Obaveze pružaoca turističkih usluga

Član 91

Pružalac turističkih usluga prevoza turista na Skadarskom jezeru dužan je da:

- 1) istakne opis i cijene usluga koje pruža i da opisane usluge pruža po istaknutim cijenama;
- 2) obezbijedi da plovnom o objektima upravlja kvalifikovano lice;
- 3) za svaku pruženu uslugu izda račun u skladu sa zakonom;
- 4) na vidnom mjestu istakne podatke o nazivu, sjedištu i radnom vremenu;
- 5) vodi evidenciju turističkog prometa na obrascu, koji dostavlja organu uprave nadležnom za poslove statistike i lokalnoj turističkoj organizaciji u skladu sa zakonom;
- 6) drži u plovnom objektu rješenje o upisu u Centralni turistički registar;
- 7) obezbijedi da svaki turista na plovnom objektu posjeduje važeću ulaznicu za ulazak u Nacionalni park Skadarsko jezero;
- 8) isplovljava iz pristaništa koja su određena pravnim aktom pravnog lica koje upravlja Nacionalnim parkom Skadarsko jezero;
- 9) vrši usluge prevoza turista u skladu sa pravnim aktima pravnog lica koje upravlja Nacionalnim parkom Skadarsko jezero.

Takođe, u kaznenim odredbama u članu 163 stav 1 posle tačke 13d) dodaju se nove tačke i to:

- 14a) Obavlja prodaju ili rezervaciju usluge prevoza turista na Skadarskom jezeru van mjesta određenih za to članom 88 stav 3 ovog zakona.
- 14b) Vršiti usluge prevoza turista na Skadarskom jezeru suprotno članu 89 stav 1 i 2 ovog zakona.
- 14v) Postupa suprotno članu 91 ovog zakona.

V OPŠTINA BERANE, SEKRETARIJAT ZA POLJOPRIVREDU, TURIZAM I VODOPRIVREDU

Primjedba/predlog/sugestija 1:

U članu 120 tačka 2 "Za ugostiteljske objekte zaključno sa tri zvjezdice, ukoliko se traži ista kategorija ugostitelj uz zahtjev za rekategorizaciju podnosi izvještaj o ispunjavanju uslova za određenu kategoriju (samokategorizacija) Ministarstvu odnosno nadležnom organu lokalne uprave, radi izdavanja rješenja o rekategorizaciji ugostiteljskog objekta", zatim tačka 3 "primjerak rješenja iz stava 2 ovog člana dostavlja se nadležnom inspektor, radi provjere ispunjenosti uslova za kategoriju utvrđenu rješenjem" i tačka 4 „inspektor je obavezan da u roku od 30 dana od dana dostavljanja rješenja iz stava 3 ovog člana dostavi zapisnik o ispunjenosti uslova (opšti, obavezni i kvalitativni standardi) organu koji je donio rješenje o određivanju kategorije". Dok tačka 6 istog Zakona glasi "rekategorizacija ugostiteljskih objekata vrši se na način propisan za kategorizaciju ugostiteljskih objekata". Sve navedene stavke u tačkama 2, 3 i 4 ste poništili sa tačkom 6. Kako je moguće donijeti rješenje o rekategorizaciji samo na osnovu samokategorizacije ugostitelja, odnosno na osnovu popunjene ček- liste?

I kako djelovati ukoliko nadležni inspektor ne obavi svoju dužnost u naznačenom roku?

Komentar: Mišljenja smo da je bespotrebno donositi rješenje o kategorizaciji na osnovu samokategorizacije ugostitelja, predlažemo da nakon podnešene samokategorizacije inspektor obiđe teren, i dostavi Zapisnik, a potom nadležni organ donese rješenje. Smatramo da je ovo jednostavniji i brži način.

Ukoliko nadležni inspektor ne obavi svoju dužnost u roku od 30 dana, kako stoji u Nacrtu zakona, da li su organi dužni da unesu podatke iz rješenja o rekategorizaciji

Odgovor: Prahvata se

Obrazloženje: Izvršiće se preformulacija člana koja će ispunjavati cilj primjedbe kako bi se obezbijedio jednostavniji i brži način sprovođenja postupka rekategorizacije.

Odgovor:

Propisane su kazne za nadležne inspektore ukoliko ne sprovode postupak inspekcijskog nadzora. Nadležni organ treba da inicira podnošenje prijave Upravnoj inspekciji zbog nepostupanja ili neažurnog postupanja nadležnog inspektora.

Odgovor:

Nadležni organ treba da inicira podnošenje zahtjeva Upravnoj inspekciji za postupanje nadležnog inspektora shodno propisanoj odredbi.

u CTR, ili procesuiraju na dalji postupak nekom drugom organu?	
Primjedba/predlog/sugestija 2: Član 138 tačka 6 ugostiteljske usluge u seoskom domaćinstvu iz stava 1 ovog člana mogu se pružati nakon dobijanja rješenja o upisu u Centralni turistički registar u skladu sa čl. 111 i 112 ovog zakona, dok se rješenje o upisu u Centralni turistički registar izdaje na osnovu prijave, što znači da svako lice koje podnese popunjen obrazac prijave za upis u CTR-u, biće registrovano i obavljaće djelatnost sve do momenta izlaska na teren nadležnog inspektora, čijom se odlukom ugostitelj briše iz CTR-a, ili podnosi zahtjev za kategorizaciju. Komentar: Smatramo da bi trebalo da komisija izađe na teren i utvrdi da li ugostitelj ispunjava minimalno-tehničke uslove prije upisa u CTR-u, da ne bismo bili u situaciji, a često jesmo, da registrujemo objekat koji nije ni približan objektu kakav se očekuje. Takodje, sugerišemo da utičete na obavještenje i uključivanje svih nadležnih inspektora o promjenama u Nacrtu zakona, kako kasnije ne bismo imali problema oko obavljanja dužnosti.	Odgovor/Obrazloženje: Sugestija u razmatranju u cilju preformulacije odredbe Komentar: Član Radne grupe za izradu Nacrta zakona je glavni turistički inspektor.
VI DIREKTORAT ZA PRAĆENJE TURISTIČKIH TOKOVA I TURISTIČKOG PROMETA	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Predlog dopune člana 75 Zakona o turizmu i ugostiteljstvu je sledeći: U stavu 1 poslije alineje 1 dodati novu alineju koja glasi "bliža oznaka objekta u kome se obavlja djelatnost – kat. parcela, odobrenje za postavljanje privremenog objekta sa određenom namjenom i sl." Ovim predloglom se omogućava tačna identifikacija objekta ili objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge. Možda bi predložena dopuna trebala da glasi: "katastarska oznaka objekta ili odobrenje za postavljanje privremenog objekta sa određenom namjenom"	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: U cilju (precizne) identifikacije objekta/objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u članu 109, stav 1 Nacrta Zakona, posle alineje 1 dodaju se nove alineje 2 i 3 koje glase: - broj katastarske parcele sa naznakom katastarske opštine; - broj i datum rješenja za postavljanje privremenog objekta sa određenom namjenom.
VII SEKRETARIJAT ZA KOMUNALNO STAMBENE POSLOVE, BUDVA	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Rent a car U članu 92 potrebno je dodati:	Odgovor: Djelimično se prihvata Obrazloženje: Predmetna sugestija se djelimično prihvata u cilju obezbjeđenja višeg

“Organ jedinice lokalne uprave, u kojoj se obavlja djelatnost, propisuje Odluku o načinu obavljanja Rent a car djelatnosti.” U članu 93 stav 2 alineja 3, na kraju riječi dodaje se zarez i riječi “Koja nisu starija od 5 godina”. Potrebno je dodati alineju koja glasi “Ima obezbijeđena parking mjesta za primopredaju vozila.” Rent a car vozila pored uslova utvrđenih zakonom kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima, moraju ispunjavati i posebne tehničke i tehničko-eksploatacione uslove, koje propisuje Ministarstvo. Ispunjenost posebnih tehničkih i tehničko-eksploatacionih uslova može da vrši pravno lice, koje ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme, koje ovlasti organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja. Rent-a-car vozilo mora da sadrži natpis rent a car agencije. Poslije člana 94 potrebno je dodati novi član koji glasi: “Pored odobrenja, organ lokalne uprave izdaje i potvrdu za obavljanje djelatnosti za svako vozilo koje sadrži: Broj odobrenja za obavljanje djelatnosti pružanja rent a car usluga. Registarske oznake vozila. Potvrdu o ispunjenosti posebnih tehničkih i tehničko-eksploatacionih uslova. Odobrenje organa lokalne uprave, potvrda o obavljanju djelatnosti i potvrda o ispunjenosti posebnih tehničkih i tehničko-eksploatacionih uslova mora se nalaziti u iznajmljenom vozilu za vrijeme njegovog iznajmljivanja”. Komentar: U Zakonu o pružanju usluga u turizmu Republike Hrvatske (članak 95) i u Zakonu o turizmu Republike Srbije (član 106) je definisana starost vozila i obezbijeđeno mjesto za primopredaju vozila. Potrebno je omogućiti organima lokalne uprave da riješe problem iz oblasti komunalnog reda koje se odnosi na parkiranje rent a car vozila na javnim površinama (kojih ima više od hiljadu na teritoriji opštine Budva), problem zauzimanja saobraćajnica prilikom primopredaje vozila, problem evidencije vozila koja su u posjedu rent a a car agencija, problem prepoznavanja i kontrole	nivoa kvaliteta pružanja rent-a-car usluga (ne prihavata se dio koji je predmet drugog zakona).
---	--

rent a car vozila od strane komunalnih policajaca. Adekvatnom evidencijom i kontrolom bi se suzbila siva ekonomija, nelojalna konkurencija, a starošću vozila bi se povećao kvalitet usluga koji se pruža turistima. Odlukom o načinu obavljanja rent a car djelatnosti bi se regulisali gore navedeni problem.	
Primjedba/predlog/sugestija 2: Potrebno je dodati stav koji glasi: "Zabranjeno je iznajmljivanje vozila stranih registarskih oznaka." Komentar: Veliki broj rent a car vozila, pretežno iz Beograda, se u toku ljetnje turističke sezone dovoze (konkretno u Budvu) kako bi se proširio vozni park rent a car agencija ili lica koja posjeduju hotele a vrše ovu djelatnost bez posebne dozvole. Kako vlasnici hotela svojim gostima direktno vrše promociju, gostima odnosno turistima se ova vozila regularno rentiraju, a zbog nemogućnosti njihove adekvatne kontrole, ovi postupci čine nelojalnu konkurenciju regularnim vršiocima djelatnostima.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna odredbi Nacrta zakona u cilju stvaranja preduslova za pružanje rent-a-car usluga na kvalitetniji način.
Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 97 dodati stav 4 (skuteri i trotineti) koja glasi: „Bliže uslove o iznajmljivanju prevoznih sredstava iz stava 1 ovog člana propisuje organ lokalne uprave.“ Komentar: Potrebno je omogućiti lokalnoj upravi propisivanje bližih uslova za obavljanje ove djelatnosti kako bi postojao osnov za poštovanje određenih principa i načela u skladu sa Odlukom o komunalnom redu.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna člana u cilju stvaranja uslova za što kvalitetnije pružanje predmetne usluge.
Primjedba/predlog/sugestija 4: Problem iznajmljivanja skutera na plaži Komentar: iznajmljivanje skutera na plaži se u većini slučajeva vrši preko NVO organizacija na način da bi se izbjegla direktna kontrola i nadzor nad ovom djelatnošću. Kako kontrolu poslovanja NVO ne može vršiti inspekcija koja inače ima nadležnost kontrole nad privrednim društvima i preduzetnicima, ove NVO pružaju klasične usluge iznajmljivanja licima koja nemaju dozvolu za upravljanje u pomorskom saobraćaju, zbog čega i dolazi	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Stav 4 člana 80 propisuje obavezu posjedovanja odobrenja za pružanje turističkih usluga na uređenim kupalištima.

do nezgoda sa smrtnim ishodom. U registru nevladinih organizacija pod opisom djelatnosti „POPULARIZACIJA VOŽNJE JET-SKI-A, SKIJANJE NA VODI, KAO I OSTALIH SPORTOVA“ ove NVO po konkurentnim cijenama rentiraju skutere na način što među svojim zaposlenima imaju „Instruktore“ vožnje koji kontrolišu njihovo kretanje. Jasno je da je i obuka vožnje skuterom pod okriljem NVO-a dio turističke ponude, stoga je potrebno razmotriti način da se ovakav vid rentiranja skutera dovede u red. Između ostalog, iako je to definisano drugim propisima, potrebno je da ovaj zakon prepozna stav koji bi glasio. „Zabranjeno je iznajmljivati skutere licima bez odgovarajuće dozvole.“	
Primjedba/predlog/sugestija 5: Iznajmljivanje čamaca Kako ova oblast nije definisana a tiče se taxi-boat prevoza koji se vrši malim čamcima potrebno je lokalnoj samoupravi (alternativno morskome dobru) omogućiti da kroz odluku definiše ovu djelatnost. Komentar: Kako je ova djelatnost prepoznata kao dio turističke ponude, definisanjem uslova, prava i obaveza koje treba da ispuni fizičko lice odnosno preduzetnik koje svojim čamcem vrši prevoz turista, stvorili bi se uslovi za pružanje kvalitetnije usluge, za njihovu evidenciju, kontrolu, cjenovnu politiku itd., a što trenutno nije slučaj. Takođe definisanjem ove djelatnosti stvorili bi se i uslovi za adekvatan nadzor nad sprovođenjem ove djelatnosti, kako bi sama djelatnost izašla iz sfere sive ekonomije.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Taxi prevoz je regulisan Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe
Primjedba/predlog/sugestija 6: Član 9 stav 3 na kraju riječi umjesto tačka dodaje se zarez i rečenica: u skladu sa Odlukom o komunalnom redu.“ Komentar: Kako bi se zabranilo rasturanje propagandnih listića, presretanje turista i dijeljenje flajera, lijepljenje postera i reklamnog materijala na neprikladnim mjestima, potrebno je da ovaj zakon prepozna načela Zakona o komunalnim djelatnostima i lokalnih Odluka o komunalnom redu i omogući lokalnim	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna člana u cilju stvaranja uslova za što kvalitetniju implementaciju odredbe.

upravama da urede, a komunalnim policajcima da kontrolišu ovu oblast.	
Primjedba/predlog/sugestija 7: Zaštitna mjera Komentar: Potrebno je predvidjeti upravnu mjeru za nepoštovanje zaštitne mjere zabrana obavljanja djelatnosti. Takođe je potrebno precizirati na koji način će se vršiti evidencija prekršajnih naloga kako bi se zaštitna mjera realizovala.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Predmetna sugestija se odnosi na mogućnosti koje su propisne Zakonom o inspekcijском nadzoru.
Primjedba/predlog/sugestija 8: Član 103 stav 7 potrebno je izmijeniti da glasi: „Proizvodi i usluge mogu se pružati na prostoru zaštićenog kulturnog ili prirodnog dobra i njegove zaštićene okoline, u skladu sa uslovima nadležnog organa za zaštitu kulturnih odnosno prirodnih dobara i organa lokalne uprave“. Komentar: Ustavom Crne Gore, članom 59 je zagantovana sloboda preduzetništva koja se može ograničiti između ostalog radi zaštite kulturne baštine. U području kulturnog dobra koja je od interesa posjete turista, sa kojom smo kao turistička destinacija prepoznati u svijetu, potrebno je razabrati ponudu radi stvaranja adekvatne, prepoznatljive turističke ponude. Turistima u Crnoj Gori je u zoni zaštićenog kulturnog dobra (primjer Starog grada u Budvi) potrebno je pružiti probranu autohtonu crnogorsko-mediteransku ponudu koja ne uključuje turski kebab, leskovački ćevap, zlatiborsku frulu i pleteni jelek, sexy shop, bijelu tehniku, tehno muziku itd, već je potrebno omogućiti organima lokalne uprave da u određenoj zoni koja je od kulturnog značaja, da propise vrstu proizvoda i usluga koji se mogu pružati u cilju valorizacije brenda, prezentacije kulture i stvaranja jedinstvene turističke ponude.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršice se dopuna člana u cilju stvaranja uslova za podizanje nivoa kvaliteta usluge.
VIII DAVID KNEŽEVIĆ	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Ekoturizam se pominje samo na jednom mjestu u zakonu, i to u članu 4 u objašnjenju značenja izraza. Komentar: Žalosno je da u uslovima u kojim bi toliko visokoplatežnih gostiju voljeli	Odgovor/komentar: U cilju stvaranja uslova za razvoj ekoturizma, u članu 106 stav 1 Nacrta zakona, kao primarni ugoditeljski objekti za pružanje usluge smještaja i usluge pripremanja i usluživanje hrane, pića i napitaka, sa eko obilježjem, propisuju se vrste objekata:

da borave u eco-friendly smještaju u prirodi, nimalo pažnje nije dato razvoju ovog vida turizma niti njegovom bližem definisanju. Lično sam oštećen jer sam imao u planu da razvijem jedan lokalitet pri Skadarskom jezeru ali je Vaše Ministarstvo u mom slučaju stvorilo ambijent u kom osim pominjanja Ekoturizma nema suštinskog koncepta razvoja istog.	Eco lodge i Wild Beauty Resort, a čiji se opis i sadržaj detaljnije propisuju Pravilnikom o vrstama, minimalno-tehničkim uslovima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata.
Primjedba/predlog/sugestija 2: Uskladiti razvoj ekoturizma sa važećim prostornim planovima. Komentar: Posjedujem zemljište koje je po načinu korišćenja sredinom prošlog vijeka deklarirano kao šuma. Ovo zemljište nije šuma ekonomskog potencijala, nije ni obuhvaćeno Emerald zonom niti je u okviru NP Skadarsko jezero, a i dalje ne dozvoljava mi se da razvijem lokalitet u vidu ekoturizma zato što Opština Bar ne želi da dozvoli razvoj Ekoturizma zato što za isti ne osjeća da štiti prirodu. Takođe, Vaše Ministarstvo je sačinilo DSL Virpazar u kojoj nema nijedna zona, niti parcela predviđena za Ekoturizam, a u Programu ruralnog razvoja koji ste sačinili, kao zona potencijala navodi se Crmnica. Smatram da ste dužni da stvorite ambijent u kom mogu mladi preduzetnici da ostvare svoje ambicije investiranja u održivi turistički ruralni razvoj kroz Ekoturizam, umjesto da ih tjerate da se odluče da se sele u druge Evropske zemlje i tamo razvijaju svoje ambicije.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Sugestija se odnosi na predmet drugog zakona.
IX ORLOVA OLGA, KOJU ZASTUPA PUNOMOĆNIK SAŠA VUKOTIĆ, ADVOKAT	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Predlažem da se u članu 108 izmijeni stav 4 koji će da glasi: Za ugostitelja koji je stekao pravo svojine odlukom suda, dokaz o svojini iz stava 3 alineja 1 ovog člana predstavlja pravosnažna odluka suda koju je ugostitelj dužan da dostavi u originalu ili ovjerenoj fotokopiji uz zahtjev iz stava 2 ovog člana. Stav 4 ovog člana postaje član 5.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Sugestija se odnosi na predmet drugog zakona.
Primjedba/predlog/sugestija 2: Budući da se i u članu 111 nacrtu Zakona predviđa da je uz prijavu za obavljanje ugostiteljske djelatnosti neophodno dostaviti dokaz o svojini, predlažem da se i ovaj član dopuni stavom 8 i da glasi: Za	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Sugestija se odnosi na predmet drugog zakona.

ugostitelja koji je stekao pravo svojine odlukom suda, dokaz o svojini iz stava 3 alineja 1 ovog člana predstavlja pravosnažna odluka suda koju je ugostitelj dužan da dostavi u originalu ili ovjerenoj fotokopiji uz prijavu iz stava 1 ovog člana. Obrazloženje primjedbe / predloga / sugestije 1 i 2: Potreba za izmjenom Nacrta zakona u članovima koji se odnose na dobijanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti i dobijanja rješenja o upisu u Centralni turistički registar, javila se usled činjenice da vlasnici imovine, često nisu u mogućnosti da upišu svoje pravo blagovremeno u nadležnu Upravu za nekretnine, iako taj upis ima samo deklarativni karakter, u slučaju kada su pravo svojine stekli odlukom suda, kao što je u konkretnom slučaju.	
X OPŠTINA BUDVA, SEKRETARIJAT ZA PRIVREDU	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Postupak izdavanja odobrenja (kupališta) Član 82 stav 3 predlažemo da se dopuni sa sledećom neophodnom dokumentacijom: Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnose se sljedeći dokazi: -Urbanističko-tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije; -Uslovi za organizaciju kupališta; -Rješenje (saglasnost glavnog gradskog arhitekta na idejni projekat u pogledu spoljnog izgleda za privremene objekte na kupalištu); -Prijava za postavljanje, odnosno građenje privremenog objekta Ministarstvu održivog razvoja i turizma-Urbanističko-građevinskoj inspekciji; -Zapisnik o inspekcijskom pregledu Urbanističko-građevinske inspekcije Direktorata za inspekcijske poslove i licence Ministarstva održivog razvoja i turizma; Komentar: Kako bi se na kvalitetan način utvrdila ispunjenost uslova za obavljanje turističke djelatnosti na kupalištima, neophodno je dostaviti navedenu dokumentaciju.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Sugestija se odnosi na predmet drugog zakona.
Primjedba/predlog/sugestija 2: Obaveze pružaoca turističkih usluga (rekreativne i avanturističke aktivnosti)	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna odredbe u cilju prevazilaženja problema uočenih u praksi.

Član 89 stav 3 predlažemo da se dopuni sa sledećom neophodnom dokumentacijom: Uz prijavu iz stava 2 ovog člana podnosi se dokaz o lokaciji (prostor) za obavljanje djelatnosti izdata od nadležnog organa u skladu sa Planom privremenih objekata; Komentar: Kako su u pitanju lokacije koje su privremenog karaktera neophodno je da se za upis u CTR, pored postojeće dokumentacije dostavi i dokaz o lokaciji, odnosno da lokacija bude u skladu sa Programom privremenih objekata. Ovaj stav je neophodno uključiti jer je kod rekreativnih i avanturističkih djelatnosti prošlogodišnja praksa pokazala da nedefinisanje obaveznog dokaza o lokaciji dovodi do problema u izdavanju rešenja o upisu u CTR.	
Primjedba/predlog/sugestija 3: Kod usluga iznajmljivanja vozila Član 93 stav 2 neophodno je pojasniti alineju 3, odnosno navesti svu neophodnu dokumentaciju za 5 vozila koja su predmet iznajmljivanja u skladu sa navedenim zakonima. Član 94 stav 2 predlažemo da se dopuni sa sledećom neophodnom dokumentacijom: Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se dokazi o: -svojini ili pravu korišćenja vozila koja su predmet iznajmljivanja, koja ispunjavaju uslove propisane zakonom kojim je uređena bezbjednost saobraćaja na putevima (dokaz za vozilo: saobraćajna dozvola za vozilo, da li treba još neki dokaz ?) -zakupu parking prostora za minimum 5 vozila koja su predmet iznajmljivanja (ugovor ili drugi dokaz?) Donijeti poseban Pravilnik o minimalno-tehničkim uslovima u pogledu opreme i uređaja poslovnice rent-a-car (iznajmljivanje putničkih vozila). Komentar: Precizno definisanje uslova daje mogućnost kvalitetnije kontrole ispunjenosti uslova za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja putničkih vozila (rent a car), koja se predloženim tekstem	Odgovor: Djelimično se prihvata Obrazloženje: Izvršiće se dopuna u Nacrtu zakona u cilju kvalitetnijeg pružanja rent-a-car usluga shodno jednom dijelu sugestije, dok se dio sugestije ne prihvata jer se odnosi na predmet drugog zakona. Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Članom 95 Nacrta zakona propisana je upućujuća odredba na član 26.

nacrta Zakona odnosi na poslovnice turističkih agencija, a ne konkretno precizirano na rent a car poslovnice.	
Primjedba/predlog/sugestija 4: Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja motora, bicikala, skutera i ostalih prevoznih sredstava na motorni i električni pogon Član 98 stav 2 predlažemo da se dopuni sa sledećom neophodnom dokumentacijom: Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana podnose se dokazi o: -lokacija za obavljanje djelatnosti od nadležnog organa (privremeni objekat) ili list nepokretnosti za poslovni prostor (stalni objekat); -tehničkoj ispravnosti ili registraciji sredstava kojima se pružaju usluge u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima (za prevozna sredstava koja se registruju npr. motori, skuteri-vespe....). Koji dokaz je u pitanju kada se radi o biciklima i prevoznim sredstvima koja se ne registruju? Komentar: Ova dva stava neophodno je da budu precizno definisana, jer je dosadašnja praksa pokazala da u ovim situacijama nijesmo u mogućnosti jasno uputiti stranku kada je u pitanju dostavljanje dokaza o ispunjenosti uslova za ovu turističku djelatnost, kao npr. iznajmljivanje bicikala i sl.	Odgovor: Djelimično se prihvata Obrazloženje: Nacrt zakona će se dopuniti dijelom sugestije koji se odnosi na lokaciju a drugi dio sugestije se ne prihvata jer je predmet drugog zakona. Odgovor: Kao dokaz može da se koristi potvrda o izvršenom tehničkom pregledu / servisu prevoznog sredstva.
Primjedba/predlog/sugestija 5: Uslovi za izdavanje odobrenja za obavljanje ugostiteljske djelatnosti Član 108 stav 3 predlažemo da glasi: Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana za privremene ugostiteljske objekte podnose se sljedeći dokazi: -Ugovor o zakupu (korišćenju) privremene lokacije -Urbanističko-tehnički uslovi za izradu tehničke dokumentacije -Rješenje (saglasnost glavnog gradskog arhitekta na idejni projekat u pogledu spoljnog izgleda za privremeni objekat); -Prijava za postavljanje, odnosno građenje privremenog objekta Ministarstvu održivog	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Predmet drugog zakona

razvoja i turizma-Urbanističko-građevinskoj inspekciji i -Zapisnik o inspekcijskom pregledu Urbanističko-građevinske inspekcije Direktorata za inspekcijske poslove i licence Ministarstva održivog razvoja i turizma -popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar-CTR Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana za stalne ugostiteljske objekte podnose se sljedeći dokazi: -list nepokretnosti za poslovni prostor i upotrebna dozvola /ili zahtjev za legalizaciju bespravnog objekta ukoliko se radi o bespravnom objektu ili zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole i građevinsku dozvolu ukoliko se radi o objektu koji nema upotrebnu dozvolu -ugovor o zakupu ugostiteljskog objekta -popunjen obrazac za upis u Centralni turistički registar-CTR Komentar: Predlog je da se ovaj član razradi na gore navedeni način iz razloga što je neophodno razdvojiti postupak izdavanja odobrenja za privremene i stalne ugostiteljske objekte zbog razlike u postupku i neophodnoj dokumentaciji za izdavanje odobrenja. U postojećem Zakonu nije jasno precizirano šta se od dokumentacije mora priložiti kada su u pitanju privremeni objekti, a kod stalnih objekata nije jasno precizirano da je neophodno da se prilaže dokaz o ispunjenosti uslova o gradnji što u praksi dovodi do nejasnoća i različitih tumačenja. Takođe, smatramo da je potrebno isključiti stav koji se odnosi na dokaz o završenom četvrtom nivou kvalifikacija podnivo IV1 nacionalnog okvira kvalifikacija za poslovođu, jer predstavlja dodatnu administrativnu barijeru u razvoju preduzetništva.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Predmetnim stavom obezbjeđuje se preduslov za određeni nivo kvaliteta usluge
Primjedba/predlog/sugestija 6: Članom 107, stav 5 teksta Nacrta zakona o turizmu i ugostiteljstvu definisano je da nadležni organ može izdati privremeno odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, na period od godinu dana, uz mogućnost produženja odobrenja do završetka postupka legalizacije bespravnog objekta, odnosno završetka	Odgovor/Obrazloženje: Pitanje se odnosi na predmet drugog zakona.

postupka pretvaranja stambenog objekta i nestambenih dijelova stambene zgrade u poslovni, u skladu sa ovim zakonom. Kako u praksi imamo ne mali broj slučajeva vlasnika nelegalno sagrađenih objekata koji nijesu predali zahtjev za legalizaciju u zakonom predviđenom roku, a objekti su uredno priključeni na komunalnu mrežu (električna, vodovodna i telefonska mreža) i postoje u prostoru, pitanje se odnosi na to da li Sekretarijat za privredu ima mogućnosti da za ovakve objekte izdaje privremena odobrenja za izdavanje smještaja i za iste vrši upis u CTR i ukoliko ima, na osnovu koje dokumentacije može izdati privremeno rješenje. Komentar: Kako je procenat registrovanih smještajnih kapaciteta na znatno nižem nivou od optimalnog, smatramo da bi za crnogorski turizam i ekonomiju bilo izuzetno korisno da i ove objekte uvedemo u legalne tokove iz više razloga: - poboljšali bi statističku evidenciju boravka gostiju u Crnoj Gori, - suzbili bi poslovanje u "sivoj" zoni, - kategorisali smještaj u ovakvim objektima, - poboljšali naplatu boravišne takse, - povećali prihode države po osnovu poreza, - smanjili uličnu prodaju smještajnih kapaciteta.	
Primjedba/predlog/sugestija 7: Član 118, stav 12 sugerisemo da glasi: Rješenje iz stava 7 i 9 ovog člana izdaje se ugostitelju koji ispunjava uslove iz člana 119 ovog Zakona na period od 3 godine. Komentar: Period na 3 godine ne bi trebalo produžavati jer se time ograničava kontrola ispunjenosti uslova. Kraći period omogućava bolju naplatu, kontrolu i suzbijanje sive ekonomije.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Tokom cijelog perioda poslovanja inspekcija je u obavezi da vrši kontrolu.
Primjedba/predlog/sugestija 8: Član 135, stav 2 neophodno je dopuniti sa sledećim: Da ugostiteljske usluge u domaćinstvu mogu pružati lica koja su vlasnik/suvlasnik smještajnih kapaciteta i članovi domaćinstva (uz mogućnost ograničenja broja istih)	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna odredbe u cilju prevazilaženja problema evidentiranih u praksi.

Ili definisati da vlasnik/suvlasnik imaju pravo ugovorom ili nekim drugim aktom prenijeti pravo korišćenja, raspolaganja, plodouživanja i sl. na drugo lice, a da to nužno ne bude upisano u list nepokretnosti. Komentar: Ovo ograničenje u praksi je pokazalo da je došlo do pada broja registrovanih smještajnih kapaciteta, pa je od ključnog značaja kada su u pitanju uslovi koji bi trebalo da obezbijede poboljšanje registracije smještajnih kapaciteta koji su na znatno nižem nivou od optimalnog. Ponovićemo da bi to uticalo na poboljšanje statističke evidencije boravka gostiju u Crnoj Gori, uticalo na suzbijanje sive zone, poboljšalo naplatu boravišne takse, povećalo prihode države po osnovu poreza.	
XI NACIONALNI BIRO OSIGURAVAČA CRNE GORE – KOMISIJA ZA OPŠTA I STRUČNA PITANJA IZ OBLASTI OSIGURANJA	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Odnosi se na član 20 – Sklapanje ugovora o osiguranju od odgovornosti za štetu: a) Stav 1 ukloniti riječi „ili poslovnom bankom“ i u stavu 2 istog člana ukloniti „ili poslovnoj banci“. b) Iza stava 2 dodati novi koji glasi: Izuzetno od stava 1 ovog člana, turistička agencija umjesto ugovora o osiguranju o odgovornosti za štetu koju prouzrokuje putniku neispunjenjem, djelimičnim ispunjenjem ili neurednim ispunjenjem, može obezbijediti i bankarsku garanciju za dobro izvršenje usluga koja je plativa na prvi poziv i bez prigovora. Komentar: a) Članom 16 Zakona o osiguranju, koji se treba smatrati lex specialisom u ovoj oblasti, je propisano da djelatnost osiguranja u Crnoj Gori mogu obavljati samo društva za osiguranje koja su dobila dozvolu regulatornog organa za obavljanje djelatnosti osiguranja. Banke, u skladu sa Zakonom o osiguranju, mogu obavljati isključivo poslove zastupanja društva za osiguranje, pa ukazujemo da nije moguće da turistička agencija zaključi ugovor o osiguranju sa poslovnom bankom. b) Imajući u vidu prethodno, kao i činjenicu da odredbe Zakona o obligacionim odnosima koje se odnose na ugovor o organizovanju putovanja ostaju na snazi	Odgovor: U razmatranju Obrazloženje: Izvršice će se preformulacija odredbi člana u cilju njegovog preciznijeg definisanja.

(propisana obaveza organizatora putovanja da zaključi ugovor o osiguranju odgovornosti) predložimo izmjenu kako bi se dodala mogućnost zaštite putnika i putem bankarske garancije.	
Primjedba/predlog/sugestija 2: Odnosi se na član 21 – Osiguranje od odgovornosti za štetu a) Stav 1 izmijeniti na račun da glasi: „Turistička agencija dužna je da obezbijedi osiguranje od odgovornosti za štetu u vidu polise osiguranja ili neopozivu bankarsku garanciju za dobro izvršenje usluga koja je plativa na prvi poziv i bez prigovora.; b) Stav 2 tačka 1 ukloniti riječi „i ugovorom o povezanom putnom aranžmanu“; c) Stav 2 tačka 2 brisati u cjelosti; d) Stav 3 riječi „za svaku poslovnicu i ekspozituru“ zamijeniti riječima „uz godišnji limit“; e) Stav 4 brisati u cjelosti; f) Stav 6 preformulisati da glasi: „Društvo za osiguranje u polisi osiguranja odnosno banka u bankarskoj garanciji je dužna da se pozove na član ovog zakona odnosno da citira odredbe iz ovog zakona.“; g) Stav 7 izmijeniti na način da glasi: U slučaju raskida ugovora o osiguranju odgovornosti odnosno garancije, turistička agencija je dužna da obavijesti Ministarstvo u roku od 8 dana.; h) Posle stava 7 dodati novi koji glasi: „Polisa osiguranja odgovornosti turističke agencije odnosno bankarska garancija se izdaje na period od godinu dana, a premija/naknada se plaća u cjelosti prilikom zaključivanja ugovora o osiguranju odnosno garanciji. i) Stav 8 brisati: i način utvrđivanja iznosa osiguranja iz stava 4 ovog člana. Komentar: a) – b) Članom 20 je definisano da je sklapanje ugovora o osiguranju odgovornosti obaveza organizatora paket aranžmana (ne i organizatora povezanih putnih aranžmana) pa je potrebno uskladiti član 21 u tom dijelu. c) „Naknada štete koja je prouzrokovana usled nemogućnosti turističke agencije da izmiri troškove nužnog smještaja, ishrane i povratka putnika sa putovanja u mjesto polaska u zemlju i inostranstvu“ proizilazi iz	Odgovor: U razmatranju Obrazloženje: Izvršiće će se preformulacija odredbi člana u cilju njegovog preciznijeg definisanja.

rizika insolventnosti i samim tim treba da bude obuhvaćena pokrićem po osnovu jemstva. d) e) Nije jasno što podrazumijeva „iznos osiguranja“. Premiju osiguranja svakako utvrđuje društvo za osiguranje prema pravilima koja proizilaze iz zakona o osiguranju. f) Već obrazloženo g i h) Obaveza izvještavanja o raskidu ugovora o osiguranju odnosno garanciji mora biti na strani turističke agencije imajući u vidu da je stavom 5 istog člana predviđeno da je obaveza agencije da obezbijedi pokriće za period trajanja licence. Svakako kako bi se isključila mogućnost raskida ugovora usled neplaćanja predlažemo da se predvidi plaćanje premije/naknade u cjelosti prilikom zaključivanja ugovora. i) Minimalne sume osiguranja su već definisane stavom 3 istog člana.	
Primjedba/predlog/sugestija 3: Odnosi se na član 22 – Jemstvo za slučaj insolventnosti a) Stav 1 – iza riječi za svaki paket aranžman dodati „i svakog putnika“ i riječ „osigura“ zamijeniti sa „obezbijedi“. b) Stav 2 brisati u cjelosti c) Stav 3 izmijeniti na način da glasi: U cilju utvrđivanja insolventnosti turističke agencije pribavlja se rješenje Privrednog suda o otvaranju stečajnog postupka ili potvrda Centralne banke o finansijskoj blokadi koja je duža od 30 dana. d) Iza stava 5 dodati dva stava koji glase: „Ugovor o putovanju ili potvrda sadrži i pisanu napomenu da iznos potraživanja putnika – korisnika jemstva, može biti srazmjerno smanjen u slučaju da iznos potraživanja svih korisnika prekoračuje ugovoreni ukupni limit pokrića. „Jemstvo se aktivira prijavom putnika – korisnika jemstva. Uz prijavu, putnik pruža sve podatke i dokaze koji su potrebni za utvrđivanje uzroka, obima i visine štete. Komentar: a) – b) Jemstvo za slučaj insolventnosti može isključivo da se obezbijedi: - potraživanje u visini sredstava uplaćenih za ugovoreni paket aranžman i	Odgovor: U razmatranju Obrazloženje: Predmetni član odnosi se na EU Direktivu 2015/2302, koja se u cjelosti transponuje u Nacrt zakona. Konačan stav po pitanju sugestije utvrdiće se u saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije.

- potraživanje u visini stvarnih troškova (nužni smještaj, ishrana i povratka), a koje nastaje ukoliko je, usled insolventnosti turističke agencije, paket aranžman realizovan djelimično. Društvo za osiguranje, shodno zakonu o osiguranju, ne može da pruža usluge iz domena turističke agencije. c) Precizno definisane okolnosti u kojima putnik-korisnik jemstva može da aktivira jemstvo. d) Maksimalan iznos koji se može koristiti za isplatu potraživanja svih korisnika jemstva je definisan sumom osiguranja/visinom garancije. U određenim okolnostima iznos potraživanja putnika može da premaši taj iznos i tada se nakada svim putnicima srazmjeno smanjuje. Precizno definisanje da je obaveza putnika-korisnika jemstva da prijavi pravo na potraživanje i dostavi dokaze o visini istog.	
Primjedba/predlog/sugestija 4: Odnosi se na član 23 – Obim i efikasnost (djelotvornost) jemstva za slučaj insolventnosti a) U stavu 4 brisati riječi „i nezavisno od toga u kojoj se državi članici Evropske unije nalazi osiguravajuće društvo ili poslovna banka kod kojih je jemstvo osigurano“ b) Stav 5 i 6 brisati u cjelosti. Komentar: a i b) Kao što smo naveli predmet jemstva može biti samo obezbjeđivanje potraživanja koja putnik ima prema turističkoj agenciji koja je insolventna, i ne može podrazumijevati pružanje usluga turističke agencije (ugovaranja nastavka aranžmana, direktno plaćanje nužnog smještaja i sl). Ovo posebno jer, ukoliko postoje indicije da je stvarno potraživanje veće od ugovorenog limita, isplata korisnicima jemstva se srazmjerno smanjuje i vrši se tek nakon što se utvrdi ukupan iznos potraživanja.	Odgovor: U razmatranju Obrazloženje: Predmetni član odnosi se na EU Direktivu 2015/2302, koja se u cjelosti transponuje u Nacrt zakona. Konačan stav po pitanju sugestije utvrdiće se u saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije.
XII CRNOGORSKE TURISTIČKE AGENCIJE, VUJIČIĆ BOŽIDAR	
Primjedba/predlog/sugestija 1: U članu 21, stav 3 izbacuju se riječi iz prve rečenice, za svaku poslovnicu i ekspozituru, tako da prva rečenica stava 3 glasi: „Osiguranje od odgovornosti za štetu iz stava 1 ovog člana obezbeđuje se:	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: S obzirom da je u važećem Zakonu iznos propisane garancije utvrđen na niskom nivou, kao i zbog potrebe da se obezbijedi odgovarajući nivo zaštite turista kao potrošača usluga turističkih agencija, sugestija se ne prihvata.

Komentar: Norma koja se predlaže da se ukloni iz nacrtu zakona je diskriminatorska, suprotna je članu 8 Ustava Crne Gore, člana 2 Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima i člana 14 Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava.	
Primjedba/predlog/sugestija 2: U članu 83, stav 1 dodaje se nova zabrana koja glasi: 9) pružanje ugostiteljskih usluga. Komentar: Članom 80 stavom 3 određuje koje se usluge mogu pružati na kupalištima a stavom 1 da su, uređena kupališta plaže uz obalu mora, jezera i rijeka... jasno je da se član 80 odnosi na turističke usluge koje se mogu pružati na kupalištima. Član 83 ukazuje na zabranu usluga (ne samo turističkih uluga) koje se zabranjuju na kupalištima, na plaži uz obalu mora, jezera i rijeka. Poznato vam je da je ministarstvo dalo saglasnost na Program privremenih objekata za zonu morskog dobra, kojim je predviđeno postavljanje 256 ugostiteljskih objekata sa 140 terasa na kupalištima. Zakon nema smisla ako se izvrgava, zato je neophodno jasno u zakonu propisati normu zabrane pružanja ugostiteljskih usluga na kupalištima. Rijetke su zemlje u sredozemlju a možda ih i nema koja izdaju rješenja za rad ugostiteljskih objekata, na pješčanim površinama uz more, plažama. Posebno ukazujem da JPMD, koje gadzuje kupalištima, sve svoje aktivnosti sprovodi na osnovu Statuta koji je sačinjen na osnovu člana 16 Zakona o javnim preduzećima, koji je prestao da važi 2013. godine, ne posluje u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, odnosno posluje suprotno Ustavu CG od 2013. godine, kada je bio zadnji rok za preregistraciju javnog preduzeća.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Predmet drugog zakona
Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 84, stavu 1 poslije riječi „lukama nautičkog turizma-marinama“, dodaje se zarez i riječi „komercijalnim pontonskim privezištima“. Komentar: Zakupci pontonskih privezišta za komercijalne svrhe, vrše usluge privezivanja plovniha objekta turistima-nautičarima radi odmora i rekreacije istih, međutim pružaoci usluga se ne mogu registrovati u CTR jer je ministarstvo uputilo dopis opštini Tivat da se ne prihvataju	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Predmet drugog zakona

zahtjevi vlasnika komercijalnih pontonskih privezišta za upis u CTR. Ministarstvo smatra da oni nisu objekti infrastrukture za prihvat-privezivanje plovniha objekata turista-nautičara! Zbog jasne odredbe u Nacrtu zakona ali zbog neobičnog tumačenja Ministarstva neophodno je navesti decidno u stavu 1 člana 84 i komercijalna pontonska privezišta kao prihvatne objekte obalne infrastrukture, za prihvat plovila turista nautičara.	
Primjedba/predlog/sugestija 4: U članu 169 stav 2, poslije riječi „obavljaju ugostiteljsku“, dodaju se riječi „i turističku“. Komentar: U stavu 1 člana 169 uz ugostiteljsku djelatnost navodi se i turistička djelatnost.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršice se dopuna odredbi Nacrta zakona.
XIII OPŠTINA BAR, SEKRETARIJAT ZA PRIVREDU	
Primjedba/predlog/sugestija 1: U članu 135 stav 2 treba dodati da ugostiteljsku uslugu u domaćinstvu mogu da pružaju vlasnik/suvlasnik smještajnih kapaciteta ili član porodičnog domaćinstva vlasnika /suvlasnika smještajnih kapaciteta. U tom smislu član 135 stav 2 treba da glasi: „Ugostiteljske usluge u domaćinstvu mogu pružati privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici ili fizičko lice (domaće ili strano) koji je vlasnik/suvlasnik smještajnih kapaciteta, ili član porodičnog domaćinstva vlasnika/suvlasnika smještajnih kapaciteta, odnosno zemljišta iz stava 1 alineja 2 ovog člana, pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom (u daljem tekstu: izdavalac).“ Komentar: Sekretarijat za privredu bilježi značajno manji broj izdatih rješenja o upisu u Centralni turistički registar iz razloga što je izmjenom i dopunom Zakona iz 2019. godine izbrisan dio da članovi domaćinstva vlasnika/suvlasnika mogu da pružaju usluge smještaja. Naišli smo na negodovanje brojnih izdavaoca smještaja koji su ranijih godina uredno podnosili zahtjeve za upis u Centralni turistički registar kao i zahtjev za kategorizaciju smještaja. S obzirom da je ovo prepoznato u Sekretarijatu kao značajna problematika a i u interesu je da se smanji siva ekonomija u oblasti izdavanja privatnog smještaja, sugeriramo da se član 135 stav 2 dopuni kako je i predloženo.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršice se dopuna odredbi Nacrta zakona u cilju prevazilaženja problema u praksi.

Primjedba/predlog/sugestija 2: U članu 113 stav 3 umjesto broja 6 treba da stoji broj 7 i taj stav treba da glasi: „Ispunjenost minimalno-tehničkih uslova za objekte iz člana 107 stav 4 i 7 ovog Zakona utvrđuje nadležni organ lokalne uprave“. Komentar: Član 113 stav 3 definiše nadležnost za utvrđivanje minimalno-tehničkih uslova za objekte iz člana 107 stav 4 i 6. Član 107 stav 6 se odnosi na zahtjev za produženje odobrenja dok se stav 7 odnosi na objekte.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se tehnička ispravka teksta
Primjedba/predlog/sugestija 3: U članu 108 stav 3 alineja 2 i u članu 117 umjesto četvrtog nivoa kvalifikacija dozvoliti i treći nivo kvalifikacija. Komentar: U praksi imamo problem kod izdavanja odobrenja za rad pekara jer poslovođe najčešće imaju treći nivo kvalifikacija.	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Odredba je u funkciji održavanja kvaliteta usluge.
XIV GLAVNI GRAD PODGORICA, SEKRETARIJAT ZA PREDUZETNIŠTVO	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Izostavljenje su odredbe koje su se odnosile na definiciju poslovnice (član 20 važećeg Zakona).	Odgovor/Obrazloženje: U članu 11 stav 1 Nacrta zakona pecizirana je definicija poslovnice.
Primjedba/predlog/sugestija 2: Za član 85 Nacrta zakona nedoumica je to kako postupiti ako uz prijavu stranka ne dostavi dokumentaciju. Praksa Sekretarijata za preduzetništvo je da se prijava tretira kao zahtjev i po njoj se vodi postupak i donosi rješenje o upisu u Centralni turistički registar. Ovdje je takođe nedoumica, a koja važi za sve prijave propisane ovim Zakonom, što stranki znači prijava kada bez rješenja o upisu u CTR ne može otpočeti obavljanje djelatnosti.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna odredbi Nacrta zakona u cilju eliminisanja nedoumica.
Primjedba/predlog/sugestija 3: Za član 89 takođe važi pitanje iz prethodne tačke. U stavu 3 ovog člana, alineja 2 propisano je da se uz prijavu podnosi broj i datum rješenja upisa u Centralni registar privrednih subjekata i šifra djelatnosti. Kako je u stavu 7 istog člana propisano da se dokaz o upisu u CRPS pribavlja po službenoj dužnosti, ovo jedno drugo isključuje, te po našem mišljenju treba brisati alineju 2.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna odredbi Nacrta zakona u cilju eliminisanja nedoumica.

Primjedba/predlog/sugestija 4: U članu 92 brisana nadležnost lokalne uprave za iznajmljivanje rent-a-car sa vozačem (limo service).	Odgovor/Obrazloženje: Brisanje odredbi koje su se odnosile na limo-service izvršeno je stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prevozu u drumskom saobraćaju ("Sl. list CG", br. 067/19 od 11.12.2019.), kojim su iste pruzete.
Primjedba/predlog/sugestija 5: Član 93 stav 2 treba preformulisati u smislu da odobrenje izdaje organ lokalne uprave prema mjestu gdje je smještena poslovnica. Ovo iz razloga što u praksi imamo često da je poslovnica u Podgorici, a auto se iznajmljuje/preuzima u drugom gradu u Crnoj Gori.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršice se dopuna odredbi Nacrta zakona u cilju rešavanja problema u praksi.
Primjedba/predlog/sugestija 6: Kod člana 98 postavlja se pitanje zašto se uz zahtjev prilaže dokaz o registraciji u CRPS, a kod svih drugih pribavlja po službenoj dužnosti.	Odgovor/Obrazloženje: Izvršice se izmjena u Nacrtu zakona u skladu sa drugim predmetnim odredbama.
Primjedba/predlog/sugestija 7: Za član 102 nameće se pitanje da li pravilno tumačimo stav 1 da se u skladu sa Zakonom odobri privremeno obavljanje djelatnosti u stambenom prostoru dok objekat ne bude pretvoren u poslovni ili ako je nelegalan do okončanja postupka legalizacije. Ovdje se nameće i pitanje kako postupati uopšte kad su u pitanju prostori koji su u katastarskoj evidenciji upisani kao nestambeni. Da li stav 2 znači da ako stranka traži obavljanje djelatnosti u nestambenom prostoru da ovlašćeno lice u toku postupka, ako utvrdi ispunjenje minimalno tehničkih uslova, može predložiti donošenje trajnog rješenja za obavljanje djelatnosti.	Odgovor /Obrazloženje: Obavljanje djelatnosti može da se vrši i u nestambenom prostoru isključivo ako je taj prostor u funkciji i čini cjelinu sa poslovnim prostorom.
Primjedba/predlog/sugestija 8: Član 112 stav 2 tačka 5 utvrđuje da rješenje o upisu u CTR sadrži i datum početka obavljanja djelatnosti, te se nameće pitanje koji je kriterijum za određivanje datuma početka rada. Praksa ovog organa je da se za početak rada uzima nekoliko dana od dana donošenja rješenja za upis u CTR. U istom članu stav 4 predviđa da o promjeni upisanih podataka u CTR ugovornik u pisanoj formi obavještava nadležni organ.	Odgovor: U razmatranju Obrazloženje: Datum izdavanja rješenja o upisu u CTR tretira se kao datum početka obavljanja djelatnosti. Odgovor:

Pitanje je kako postupiti sa obavještenjem, da li je to dovoljan osnov za evidentiranje promjene u CTR bez donošenja posebnog rješenja.	Pisano obavještenje ugostitelja predstavlja dovoljan osnov za donošenje posebnog rješenja o promjeni podataka upisanih u CTR.
Primjedba/predlog/sugestija 9: U članu 127 stav 4 precizirati normu u smislu neophodnosti postupanja po obavještenju, odnosno koja je obaveza organa kome se obavještenje dostavlja, te da li po istome treba donositi rješenje ili se obavještenje prosleđuje samo operateru za unos podataka. U stavu 5 istog člana predlažemo da umjesto riječi "ukinuće odobrenje za obavljanje djelatnosti" budu riječi "donijeće rješenje o prestanku obavljanja djelatnosti".	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se preformulacija odredbi u cilju njihove preciznosti i otklanjanja nedoumica.
Primjedba/predlog/sugestija 10: Predlažemo da se član 139 sa nazivom odjeljka "Ugostiteljske usluge na plovnom objektu izmjesti poslije ugostiteljskih usluga u pokretnom objektu (član 105).	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Predlog nije od suštinskog značaja za predmet Nacrta zakona.
Primjedba/predlog/sugestija 11: U članu 169 stava 1 riječi "u skladu" (počeka četvrtog reda) brisati, zbog preciznosti norme, jer je već u drugom redu istog stava rečeno da su "dužni da usklade". U istom članu stavove 1a i 1b brisati ili preformulisati da se postupak pokreće nakon zapisnika nadležnog inspektora. Stav 3 istog člana preformulisati radi usklađivanja sa članom 141 i 142 Zakon o upravnom postupku da se izbjegla riječ oduzeće. Upotrijebiti riječi: ukidanje ili stavljanje van snage.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se preformulacija predmetnih odredbi Nacrta zakona.
XV OPŠTINA KOTOR, SEKRETARIJAT ZA RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA, KOMUNALNE POSLOVE I SAOBRAĆAJ	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Što se registracije privatnog smještaja u Kotoru tiče želimo da predložimo ponovno uvođenje "studio apartmana" kao kategorije obzirom da na području naše opštine postoji veliki broj istih. Radi se o smještajnoj kategoriji koja je u praksi najtraženija.	Odgovor/Obrazloženje: Predlog u razmatranju u cilju rešavanja problema uočenih u praksi.
Primjedba/predlog/sugestija 2: Ono što je takođe primijećeno je da veliki broj izdavaoca svoje apartmane naziva i reklamira određenim nazivima iako njihova rješenja glase na fizičko lice. Možda bi ovim zakonom to trebalo definisati i urediti na način da se u rješenjima pored imena	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna odredbe Nacrta zakona u cilju prevazilaženja problema.

izdavaoca stavlja i naziv pod kojim izdavalac reklamira svoje kapacitete. Na ovaj način bi i inspekciji bila olakšana kontrola. Na ovo je već skrenuta pažnja još u decembru 2015. godine kada smo pisali sugestije na tadašnji nacrt zakona o turizmu i ugostiteljstvu.	
Primjedba/predlog/sugestija 3: Za turističke usluge na plovnim objektima i nautičkom turizmu, turističke usluge koje uključuju rekreativne i avanturističke aktivnosti i za iznajmljivanje motora, bicikala, skutera i ostalih prevoznih sredstava na motorni i električni pogon, treba propisati način odjave djelatnosti.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna predmetnih odredbi Nacrta zakona.
Primjedba/predlog/sugestija 4: Takođe bi trebalo omogućiti ukidanje rješenja (trajnih) ukoliko se ponovnim uvidom u dokumentaciju uvidi da nije bilo uslova za izdavanje istog zbog nedostatka npr. saglasnosti suvlasnika. Veliki je broj rješenja u privatnom smještaju koja se izdaju u toku sezone tako da treba omogućiti da se eventualne greške mogu ispraviti na najbrži i najlakši način. Predlog: Ako ponovnim uvidom u predmet, a koji se desi nakon sezone tokom arhiviranja predmeta utvrdimo da nam neki dokument nedostaje, dopisom se obratimo stranci da je dužna da dopuni dokumentaciju u određenom vremenskom roku, u protivnom dobijeno rješenje od nadležnog Sekretarijata biće ukinuto. Treba propisati način da nadležni organ može po službenoj dužnosti ukinuti rješenje.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: U Nacrtu zakona će biti precizirane predmetne odredbe.
Primjedba/predlog/sugestija 5: Kako se u praksi često dešava da ugostitelj ne odjavi djelatnost, nadležni organ ne može izdati odobrenje za rad drugom ugostitelju u istom poslovnom prostoru, predlažemo da prilikom eventualne izmjene Zakona o turizmu i ugostiteljstvu izvršite dopunu člana 93, tj. člana 127 Nacrta Zakona o turizmu i ugostiteljstvu, na način da nadležni organ može po službenoj dužnosti da ukine odobrenje za obavljanje ugostiteljske djelatnosti, a na osnovu pisanog izvještaja turističke inspekcije.	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna predmetnih odredbi Nacrta zakona u cilju prevazilaženja problema.
Primjedba/predlog/sugestija 6:	Odgovor: Ne prihvata se Obrazloženje: Predmet drugog zakona

U praksi se dešava da su vlasnici nekretnina maloljetna lica tako da bi bilo korisno definisati u takvim slučajevima na koga da glasi rješenje i na koji period se izdaje.	
XVI OPŠTINA TIVAT, SEKRETARIJAT ZA TURIZAM I PREDUZETNIŠTVO	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Članom 80 tačka 2 propisano je da su uređena kupališta otvoreni i zatvoreni bazeni koji se nalaze u okviru hotela ili turističkog rizorta. Komentar: U praksi dolazimo u situaciju da stranke podnose zahtjev za iznajmljivanje plažnog mobilijara na otvorenom bazenu u sklopu hotela. Kako pravilnikom nije utvrđeno koji su to kriterijumi i uslovi koje otvoreni i zatvoreni bazeni moraju da zadovolje, niti ko ih izdaje, a koje bi komisija za utvrđivanje uslova na kupalištu naknadno utvrdila, to smo više puta ukazivali na navedeni problem, jer nismo u saznanju ni ko propisuje uslove za navedeno kupalište na bazenu (broj spasioca, broj ležaljki i suncobrana itd), kako bi ih kasnije komisija utvrdila. (Kao što je slučaj sa iznajmljivanjem plažnog mobilijara na kupalištima na moru, gdje JPMD propiše uslove koje kupalište mora da zadovolji shodno Pravilniku, a onda komisija iste utvrđuje, na osnovu kojih nadležni organ uz svu dostavljenu dokumentaciju izdaje odobrenje) U neformalnoj komunikaciji smo dobijali informacije da otvoreni i zatvoreni bazeni u sklopu hotela nisu u obavezi da dobijaju odobrenje od nadležnog organa lokalne uprave, već u sklopu odobrenja Ministarstva održivog razvoja i turizma za hotel trebaju da imaju dozvolu za bazen (kao dodatnu uslugu koju hotel pruža), te s tim u vezi nije jasna odredba ovog člana, obzirom da nadležni organ lokalne uprave nije u mogućnosti istu da primjeni prilikom dostavljanja zahtjeva zainteresovanih stranki za navedeno. Sugestije nadležnog organa bi bila da se navedeno izbacili ili ako je recimo organ lokalne uprave nadležan za izdavanje odobrenja za iznajmljivanje plažnog mobilijara na otvorenom bazenu u sklopu hotela, da se tačno propiše ko izdaje navedene uslove za konkretne bazene, kako bi ih naknadno mogli i utvrditi.	Odgovor: U razmatranju Obrazloženje: Kako je i navedeno u Komentaru, za kupališta vrste otvoreni i zatvoreni bazen koja se nalaze u okviru hotela ne treba da se izdaje odobrenje od nadležnog organa lokalne uprave, već su isti obuhvaćeni rješenjem o odobrenju za obavljanje djelatnosti koje izdaje MORT. O prednjem treba obavijestiti stranku ukoliko se od iste podnosi zahtjev koji se navodi u Komentaru.

Primjedba/predlog/sugestija 2: Članom 85 tačka 2 Nacrta zakona propisano je da se upis u CTR vrši na osnovu prijave koja se podnosi nadležnom organu lokalne uprave prema mjestu registracije plovnog objekta. Pitanje: Da li navedeno podrazumijeva da plovila koja nisu registrovana u Crnoj Gori, neće biti u mogućnosti da se upišu u CTR obzirom da im mjesto registracije nije u Crnoj Gori? Sugestija bi bila da se uz prijavu za obavljanje djelatnosti turističkih usluga u nautičkom turizmu iz nacrta Zakona i dalje dostavlja dokaz o pravu korišćenja mora za pomorski saobraćaj ili drugog prihvatnog i/ili plovnog objekta kao što je to propisano važećim Zakonom o turizmu ili ugostiteljstvu.	Odgovor: U razmatranju Obrazloženje: Izvršiće se preformulacija odredbi u cilju otklanjanja nedoumica.
Primjedba/predlog/sugestija 3: Članom 97 stav 1 propisano je da iznajmljivanje motora, bicikala, skutera i ostalih prevoznih sredstava na motorni i električni pogon mogu da obavljaju privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici, koja imaju odobrenje za obavljanje te djelatnosti, dok je stavom 2 propisano da navedeno odobrenje izdaje nadležni organ lokalne uprave prema mjestu pružanja usluge. Takođe, članom 98 stav 2 propisano je šta se podnosi uz zahtjev za izdavanje navedenog odobrenja, između ostalog dokaz o lokaciji za obavljanje djelatnosti od nadležnog organa lokalne uprave, kao i dokaz o tehničkoj ispravnosti ili registraciji sredstava kojima se pružaju usluge u skladu sa zakonom kojim se uređuje bezbjednost saobraćaja na putevima. Komentar: Lokacija za obavljanje djelatnosti od strane nadležnog organa lokalne uprave u praksi nije bila predviđena, te smo vrlo često dolazili u situaciju da zainteresovane stranke moraju tražiti da se navedena lokacija prvo predvidi a onda i da dobiju odobrenje za lokaciju od strane nadležnog organa. Nasuprot tome, za iznajmljivanje vozila (rent a car) ne traži se navedena lokacija, već poslovnica, a u praksi se javlja problem da imamo rent a car poslovnice koje imaju po 40-50 i više vozila, a pitanje lokacije za	Odgovor: Prihvata se Obrazloženje: Izvršiće se dopuna odredbe u cilju prevazilaženja problema uočenih u praksi.

parkiranje tih vozila se ne postavlja, što smatramo jako važnim. Pitanje: Kako utvrditi tehničku ispravnost bicikala i ostalih sredstava na motorni i električni pogon (recimo električni trotineti za kojima se u posljednje vrijeme javlja interesovanje stranaka za iznajmljivanje)? Koji je to dokument koji bi tehničku ispravnost navedenih dokumenata mogao da dokaže? Molimo da se navedeno precizira izmjenama Zakona.	Odgovor: Tehničku ispravnost bicikala i ostalih sredstava na motorni i električni pogon moguće je utvrditi na osnovu dokumenta (potvrde i sl.) koji se izdaje od strane proizvođača / serviseru navedenih sredstava.
Primjedba/predlog/sugestija 4: Članom 169 Nacrta zakona propisano je da privredna društva, druga pravna lica, preduzetnici i fizička lica koji su do dana stupanja na snagu ovog zakona obavljali turističku i ugostiteljsku djelatnost, dužni su da usklade svoje poslovanje i akte (rješenje o odobrenju za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti, rješenje o upisu u CTR, licence i legitimacije) u skladu sa ovim zakonom u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona. Nadalje stavom (1a) istog člana propisano je da ukoliko lica iz stava 1 ovog člana ne usklade svoje poslovanje i akte u roku iz stava 1 ovog člana ista prestaju da važe, dok je stavom (1b) propisano da postupak iz stava 1 ovog člana pokreće Ministarstvo odnosno nadležni organ lokalne uprave. Pitanje: Da li stav 1b navedenog člana podrazumijeva da je u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu zakona, nadležni organ lokalne uprave u obavezi da po službenoj dužnosti pokrene upravni postupak za usklađivanje poslovanja evidentiranih pravnih i fizičkih lica iz domena nadležnosti koje ovaj organ pokriva?	Odgovor/Obrazloženje: Da, po službenoj dužnosti na osnovu zapisnika nadležnog inspektora.
XVII NVO UDRUŽENJE TUR OPERATORA KOTOR	
Primjedba/predlog/sugestija 1: Turistički vodič Član 68 (2) Lice iz stava 1 ovog člana može pružati usluge turističkog vodiča, ako je upisano u CRPS kao preduzetnik, zaposlen u turističkoj agenciji ili je kao fizičko lice angažovan od strane udruženja turističkih vodiča ili turističke agencije koja ima licencu u skladu sa ovim zakonom.	Odgovor: Prihvaća se Obrazloženje: Izvršiće se preformulacija odredbi u cilju prevazilaženja nejasnoća.

Iz ovog stava nejasno je da li turistički vodič mora da bude angažovan od strane turističke agencije pa predlažemo da se precizno navede sledeće: <u>(2) Lice iz stava 1 ovog člana angažovano je od strane turističke agencije sa licencom u Crnoj Gori izdate u skladu sa ovim zakonom ili od strane udruženja turističkih vodiča i to kao:</u> - <u>preduzetnik upisan u CRPS,</u> - <u>stalno zaposlen u turističkoj agenciji.</u> - <u>fizičko lice .</u>	
Primjedba/predlog/sugestija 2: Pružanje turističkih usluga na plovnim objektima u nautičkom turizmu Član 84 (1) Nautički turizam je plovdba turista-nautičara na plovnim objektima (jahta, brod i sl.) na moru, jezeru i rijekama, kao i boravak turista-nautičara na plovnim objektima u lukama nautičkog turizma-marinama i ostalim prihvatnim objektima obalne infrastrukture, radi odmora i rekreacije. (2) Turističke usluge na plovnim objektima u nautičkom turizmu su: 1) iznajmljivanje plovnih objekata sa posadom ili bez posade, sa pružanjem ili bez pružanja usluge smještaja i/ili hrane, pića i napitaka; i 2) izletničke ture plovnim objektima (plovilima). (3) Pružanje usluga iz stava 2 ovog člana naplaćuju se: 1) neposredno na plovnom objektu, 2) posredstvom turističke agencije; i/ili 3) na prostoru koji je određen odlukom pravnog lica koje upravlja vodenim prostorom ili nadležnog organa lokalne uprave. Stav (2), alineja 2, navodi da plovni objekti mogu nuditi/prodavati izletničke ture. Smatramo da je ovaj stav u potpunoj suprotnosti sa dijelom zakona koji navodi da organizator izleta može biti jedino turistička agencija. Ovim bi se dozvolilo subjektima koji podliježu potpuno drugačijim propisima da obavljaju djelatnost turističke agencije, što bi samo postojanje turističke agencije kao privrednog subjekta dovelo u pitanje. Podsjetićemo da je i PDV različit za usluge prevoza i za usluge turističke agencije što	Odgovor: U razmatranju Obrazloženje: Izvršice se preformulacija odredbi u cilju što kvalitetnijeg pružanja usluga.

bi takođe onemogućilo agencijama da budu konkurentne. Predlažemo da se stav izmijeni u sledeće: <u>(2) Turističke usluge na plovnim objektima u nautičkom turizmu su:</u> <u>1) iznajmljivanje plovnih objekata sa posadom ili bez posade, sa pružanjem ili bez pružanja usluge smještaja i/ili hrane, pića i napitaka; i</u> <u>2) prevoz plovnim objektima</u> <u>Ovom promjenom bilo bi jasno da plovni objekat može pružiti uslugu prevoza, a da je organizacija izleta tj. izlentičke ture (prevoz, usluga turističkog vodiča, posjeta lokalitetu) isključivo posao turističke agencije!</u>	
---	--

Foto dokumentacija sa održanih okruglih stolova i javne rasprave:

Okrugli sto, Privredna komora, 18.12.2019. godine:

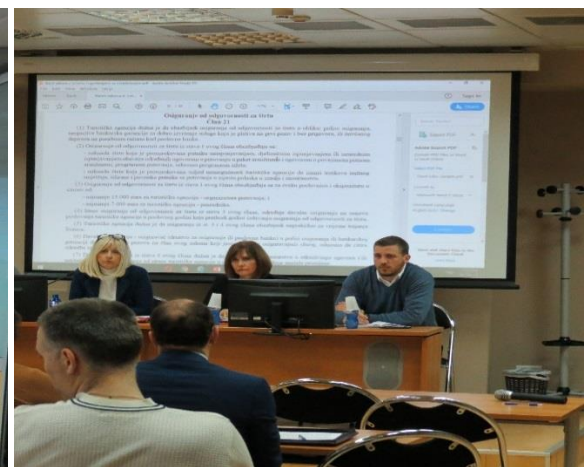
Okrugli sto, Bijelo Polje, 16.01.2020. godine:

Okrugli sto, Budva, 28.01.2020. godine:

Okrugli sto, Podgorica, 04.02.2020. godine:

Spisak prisutnih:

Mjesto: Privredna komora 18.12.2019. godine)

1. Vesna Vulić	Institut za standardizaciju, Podgorica
2. Svetlana Šlivančanin	Uprava za inspeksijske poslove
3. Svetlana Turukalo	Opština Podgorica
4. Suzana Blagojević	Opština Podgorica
5. Petar Rakčević	HTP „Vile Oliva“, Petrovac
6. Darko Krivokapić	Savez izviđača Crne Gore
7. Luka Bulatović	Explorer d.o.o., Kolašin
8. Rajko Malović	JPMD, Budva
9. Dušan Masomičić	Savez izviđača Crne Gore

10. Peko Vukadinović	Savez izviđača Crne Gore
11. Ivana Gajović	Hotel Ramada, Podgorica
12. Borivoj Vuković	Institut dr Simo Milošević
13. Tomo Knežević	TP Lipska pećina, Cetinje
14. Milica Pavićević	Komora fizioterapeuta Crne Gore
15. Nela Vešović Dubak	Nacionalni parkovi Crne Gore
16. Igor Vujošević	Nemesis d.o.o., Podgorica
17. Mihailo Lukić	Allegra Montenegro, Bar
18. Danijel Bošković	Fly Montenegro, Podgorica
19. Dragan Boričić	ATV CG, Budva
20. Sanja Mitrović	ATV CG, Budva
21. Slavica Vukčević	Montenegro adventures, Podgorica
22. Armend Milla	MORT
23. Ćazim Hodžić	MORT
24. Božo Vučeković	MORT
25. Goranka Lazović	MORT
26. Olivera Brajović	MORT
27. Damir Davidović	MORT
28. Željka Radak Kukavičić	NTO CG
29. Ranko Jovović	Comp Comerc, Nikšić
30. Ivo Županović	Fakultet za biznis i turizam, Budva
31. Sanja Marković	Privredna komora Crne Gore
32. Radomir Milić	HP „Budvanska rivijera“, Budva
33. Jovanka Ilić	Hotel Melia Petrovac
34. Marko Vukčević	Mindful holidays, Podgorica
35. Ana Filipović	Privredna komora Crne Gore
36. Jelena Adžić	Privredna komora Crne Gore
37. Maja Golović Vojinović	Privredna komora Crne Gore

Mjesto: Zgrada opštine Bijelo Polje (16.01.2020. godine)

1. Mira Starovlah	Opština Pljevlja
2. Budimir Bajčetić	Opština Pljevlja
3. Zoran Peruničić	Opština Pljevlja
4. Sanja Smolović	Opština Bijelo Polje
5. Danijela Dulović	Opština Bijelo Polje
6. Tomislav Bošković	Opština Mojkovac
7. Violeta Obradović	Turistička organizacija Bijelo Polje
8. Alma Bošnjak	Turistička organizacija Bijelo Polje
9. Marta Lekić	Opština Berane
10. Gordana Fatić	Opština Berane
11. Miodrag Rovčanin	Opština Bijelo Polje
12. Enver Kasumović	Opština Bijelo Polje
13. Samedin Agović	Opština Bijelo Polje

Mjesto: Zgrada opštine Budva (28.01.2020. godine)

1. Jovan Đurović	Opština Budva
2. Jadranka Bubalo	Opština Herceg Novi
3. Vasiljka Mijović	Opština Herceg Novi
4. Ljubomirka Popović	Turistička organizacija Budva
5. Nikola Rafailović	Turistička organizacija Budva
6. Jeremija Mrvaljević	privatno lice, Budva
7. Petar Vujović	Opština Tivat

8. Zvonimir Dubravčić	Opština Tivat
9. Anja Radmilo	Opština Tivat
10. Uglješa Vukašinović	Opština Kotor
11. Rada Mudrić	Turistički vodič, Budva
12. Aleksandar Armenko	Turistička organizacija Budva
13. Saša Vuković	Advokat, Podgorica
14. Fikreta Arabelović	Opština Bar
15. Hamza Đečbitrić	Poreska uprava Bar
16. Vukašin Čulafić	Exclusive tours agencija, Budva
17. Božidar Vujičić	CTA, Budva
18. Saša Vučanin	Opština Budva
19. Stevo Radović	Opština Budva
20. Đorđije Šćepanović	Opština Budva
21. Vuk Radunović	Opština Budva
22. Miljan Pejaković	Opština Budva
23. Nataša Laban	Opština Budva
24. Biljana Bubanja	Opština Budva
25. Igor Knežević	Opština Budva
26. Ivan Brnović	Kotor tours agencija, Kotor
27. Sanja Mitrović	Asocijacija turističkih vodiča
28. Boris Brnović	Turistički vodič
29. Đorđije Pejović	hotel Obala Rafailovići, Budva
30. Miloš Radović	Asocijacija turističkih vodiča
31. Zoran Dragović	Opština Kotor
32. Martina Tomović	Opština Kotor

Mjesto: Ministarstvo održivog razvoja i turizma (04.02.2020. godine)

1. Kemal Grbović	Opština Podgorica
2. Mima Boričić	Opština Podgorica
3. Svetlana Turukalo	Opština Podgorica
4. Olga Orlova	ugostitelj iz Budve
5. Enisa Niković	Opština Tuzi
6. Elvedin Rujović	Opština Tuzi
7. Marina Aleksić	Opština Podgorica
8. Radoje Sekulić	Opština Podgorica
9. Miljan Lalović	Opština Podgorica
10. Vesna Bogićević	Opština Danilovgrad
11. Snežana Božović	Opština Danilovgrad
12. Vladimir Urošević	Opština Nikšić
13. Gordana Čolaković	Opština Nikšić
14. Maja Radonjić	Opština Podgorica
15. Jasna Brnović	Sava osiguranje, Podgorica
16. Miljan Pejaković	Opština Budva
17. Vuk Radunović	Opština Budva
18. Nataša Janićić	Sava osiguranje, Podgorica